

Perspectiefnota 2022

van de gemeente Goirle

Inleiding

Met de bespreking van de Perspectiefnota start een nieuwe planning-, control en verantwoordingscyclus. Deze nota vormt de opstap naar de Begroting 2022, de laatste die in deze collegeperiode aan uw gemeenteraad ter vaststelling wordt aangeboden. In het voorjaar van 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Dat betekent dat bij de jaarstukken 2022 een nieuw college verantwoording aflegt aan een nieuwe raad.

Coronacrisis

We constateerden het al eerder: we besturen momenteel in onzekerheid. Een voorspelling doen over de impact van de coronacrisis op het jaar 2022, en de jaren erna, is op dit moment koffiedik kijken. Sterker nog: zelfs voor 2021 is het verloop van de crisis en het effect ervan nog erg onzeker. Op dit moment (april 2021) is er hoop en verwachting dat de pandemie kort na de zomer snel voorbij is. Nu nog bevinden we ons in de derde golf en vertoont het vaccinatieprogramma in Nederland een grillig verloop op. Daardoor moet het zicht op de einddatum van de pandemie steeds worden bijgesteld. En ook als de pandemie voorbij is, verwachten we dat op verschillende plaatsen in de begroting de nadelige maatschappelijke effecten terug te zien zijn: op een aantal terreinen werken de gevolgen van lockdown-periodes nog door. Op het gebied van onderwijs zijn bij sommige leerlingen achterstanden ontstaan. Het onderwijs krijgt van het Rijk middelen om daar wat aan te doen. Voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) zijn wij als gemeente zelf verantwoordelijk. In 2021 zetten wij daar al extra op in. Waar nodig blijven we dat in 2022 doen. Nu nog lijkt dit binnen de budgetten te passen. Het duurt nog lang voordat de bedrijven die nu getroffen zijn door de lockdown de schade hebben ingehaald. Wij sluiten dan ook niet uit dat wij ook in 2022 nog aanvullende maatregelen moeten nemen, zoals het kwijtschelden van precario. In de begroting 2022 verwachten wij een betere inschatting te kunnen maken van de herstelopgave waarvoor wij als samenleving, en ieders rol daarin, staan.

Financiële positie

De afgelopen jaren hebben we fors bezuinigd om steeds weer een sluitende begroting aan de Provincie te kunnen aanbieden. We hebben onze beïnvloedbare inkomsten verhoogd (o.a. door verhoging van de OZB-tarieven), we zijn efficiënter gaan werken en hebben onze kosten verlaagd en beter beheersbaar gemaakt. We hebben ook ambities naar beneden bijgesteld of getemporeerd. Toch blijven onze rekeningresultaten steeds weer een tekort vertonen.

Herverdeling Gemeentefonds

We hielden in onze voorgaande meerjarenramingen al rekening met een forse korting op de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Sinds december weten we de voorlopige omvang van de financiële effecten van de herverdeling. Voor Goirle betekent het een korting van € 87 per inwoner per jaar, gefaseerd ingevoerd, maar oplopend tot een nadeel van ruim € 2 miljoen na 2026. De herverdeling heeft grote effecten op veel gemeenten. De minister heeft daarom in december aangekondigd de herverdeling pas vanaf 2023 in te voeren. Er loopt nu een nader onderzoek naar de effecten. De Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) wordt om advies gevraagd. In juni buigt de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) zich over de herverdeling. Het nog te formeren nieuwe kabinet neemt er uiteindelijk een besluit over. Vanuit Goirle hebben we diverse acties in gang gezet om het forse nadelige effect, ook in relatie tot de last die we kunnen dragen, zoveel mogelijk te beperken. Naast interne consultatie participeren we ook nadrukkelijk in (regionale) lobbytrajecten richting o.a. de Raad voor het Openbaar Bestuur, de VNG en het ministerie.

Daarnaast spelen nog een aantal andere, majeure financiële onzekerheden op landelijk niveau. Zo is het ook nog onzeker of, en zo ja, met welke structurele compensatie het Rijk komt voor de tekorten

op het gebied van jeugd en Wmo (landelijk € 1,7 mld). Het uitblijven daarvan leidt overigens bij alle gemeenten in Nederland jaarlijks tot forse financiële problemen die niet langer zijn op te vangen.

Noodzaak tot strategische heroriëntatie

Het feit dat onze rekeningresultaten steeds weer nadelig blijven uitpakken in combinatie met het vooruitzicht van een forse terugloop op de inkomstenstroom vanuit het Rijk hebben ons al eerder het besef gebracht dat herhaaldelijke jaarlijkse bezuinigingsrondes, van welke omvang dan ook, in Goirle niet meer kunnen zorgen voor een reëel en structureel evenwichtig meerjarenperspectief. De raad, en ook het college, heeft behoefte aan grip op en stabiliteit in de financiën van Goirle. Dat maakt noodzaak tot een strategische heroriëntatie hoog. Daarin willen we in beeld krijgen of we -gegeven onze huidige en toekomstige inkomensstromen- nog wel de gemeente kunnen zijn die we willen zijn.

Op dit moment zijn de werkelijke effecten van een aantal majeure componenten in onze toekomstige inkomensstromen nog onzeker: een besluit over de definitieve herverdeling van het gemeentefonds, maar ook of, en de wijze waarop, compensatie voor de tekorten in de jeugdzorg kan worden verwacht, wordt pas door het nieuwe kabinet genomen. Dat nieuwe kabinet laat nog op zich wachten; aangekondigd is uitgebreid de tijd te nemen voor de formatie. Dat brengt ons de vraag of een strategische heroriëntatie op basis van dergelijke grote onzekerheden van majeure bouwstenen voor die strategische heroriëntatie op dit moment zinvol is. De behoefte aan zekerheid, ook over onze gemeentelijke financiën en de mogelijkheden die deze bieden om onze ambities waar te maken, is onverminderd groot. Uiteindelijk beogen we met elkaar zo voortvarend mogelijk grip te krijgen op onze financiën en daarmee ook meerjarig stabiliteit te bewerkstelligen.

De in januari jl. aan het audit comité gepresenteerde globale aanpak in twee stappen om niet alleen de begroting 2022, maar ook het meerjarenperspectief structureel en reëel in evenwicht te brengen, is nog steeds zinvol. Wel zorgt de door het kabinet uitgestelde zekerheid over onze toekomstige inkomensstromen ervoor dat het niet het juiste momentum is de strategische discussie over de toekomst van Goirle nu te voeren. Een heroriëntatie op de mogelijkheden voor de toekomst van Goirle doe je immers één keer goed als grip en meerjarige financiële stabiliteit de doelstelling is. Dat geeft ruimte om ook intern de aandacht in Goirle op het meerjarenperspectief te richten. De afgelopen jaren zijn steeds gericht geweest op het structureel sluitend krijgen van het eerstkomende jaar. Dat kon ook, omdat de financiële consequenties van autonome ontwikkelingen behapbaar waren en in geval van nood konden worden opgevangen door een riant reservepositie. Die situatie is veranderd en vergt een andere blik op onze begrotingssystematiek waarbij vastgestelde beleidsplannen ook direct meerjarig financieel vertaald worden.

In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Het college beoogt de scenario's voor een solide meerjarenraming over te dragen aan een volgend college en raad. Op basis daarvan moet de strategische heroriëntatie kunnen plaatsvinden als basis voor de jaren 2023 en verder. We benutten, in afwachting van de besluiten van een nieuw kabinet, dit jaar om met deze ervaren raad een hele goede voorbereiding te doen zodat de nieuwe raad met een zo zeker en compleet mogelijk beeld de strategische discussie kan voeren.

Op dit moment voorzien we -indien alle beleidsvoornemens tot toekenning van extra middelen zouden leiden- voor 2022 een tekort van bijna € 0,7 miljoen, oplopend naar bijna € 1,7 miljoen in 2025. Met daarbij de kanttekening dat de korting op het gemeentefonds ook na 2025 (het laatste jaar in het gepresenteerde meerjarenperspectief) nog verder zal oplopen en de langjarige ramingen vanwege de begrotingssystematiek nog actualisatie behoeven. In het hoofdstuk Strategische route doen we een procesvoorstel voor de aanpak om samen met de raad tot de strategische heroriëntatie te komen. Het uitgangspunt voor 2022 daarbij is behoud van bestuurlijke zelfstandigheid.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Inhoudsopgave	4
Leeswijzer	5
Strategische route	6
.....	6
Programma 1 Inwoner.....	11
Samenvatting beleid per programma	12
Thema 1.1 Preventie	12
Thema 1.2 Onderwijs	14
Thema 1.3 Zorg en activering	16
Programma 2 Leefomgeving	19
Samenvatting beleid per programma	20
Thema 2.1 Slim omgaan met ruimtegebruik.....	20
Thema 2.2 Verstandig omgaan met natuurlijke bronnen	22
Thema 2.3 Zorg voor veilige leefomgeving	24
Programma 3 Bedrijvigheid	25
Samenvatting beleid per programma	25
Thema 3.1 Bedrijvigheid.....	26
Programma 4 Bestuur en organisatie.....	27
Samenvatting beleid per programma	28
Thema 4.1 Bestuur	28
Thema 4.2 Dienstverlening.....	29
Algemene dekkingsmiddelen en Overhead	31
Samenvatting beleid per programma	32
Thema 5.1 Algemene dekkingsmiddelen	32
Thema 5.2 Overhead	33
.....	33
Financiën	37
Prognose meerjarenperspectief.....	37
Financiële gevolgen autonome ontwikkelingen.....	37
Detailinformatie beleid per programma	38
Follow up bezuinigingen.....	41
Uitgangspunten begroting 2022	43
.....	43

Leeswijzer

Met de vaststelling van de Perspectiefnota worden de kaders bepaald voor de uitwerking in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025. Bij het vaststellen van de begroting 2020 en 2021 is het repressief toezicht van de Provincie behouden mede dankzij een tweetal forse bezuinigingsoperaties. Daarmee zijn onze financiële zorgen niet van de baan. We zien een structureel nadelig financieel perspectief voor de jaren 2023-2025 en zelfs daarna. Daarom moeten we ons gedegen voorbereiden op een strategische heroriëntatie waarin we mogelijk onze ambities moeten aanpassen om op de lange termijn ook financieel gezond te kunnen blijven. De coronacrisis en het langzaam verlopende proces van de kabinetsformatie leiden er toe dat we ook op dit moment nog moeten besturen in onzekerheid. Deze voorjaarsnota geeft u inzicht in de koers die we in 2022 willen en kunnen varen, op basis van wat we weten en in de wetenschap dat er ook zaken zijn die we (nog) niet weten.

In de inleiding zijn de hoofdlijnen van de belangrijkste ontwikkelingen weergegeven. De strategische route is het pad dat wij samen met uw raad willen bewandelen om enerzijds een sluitende programmabegroting 2022 te kunnen opstellen en ons daarnaast voor te bereiden op het maken van weloverwogen keuzes na de discussie over de strategische heroriëntatie. Daarna moet het meerjarenperspectief met ingang van 2023 een reëel en structureel evenwicht vertonen.

In het daarop volgende hoofdstuk wordt op programma- en themaniveau het perspectief verder toegelicht. Uitgangspunt voor het college is de strategische visie die het heeft vastgelegd in de Uitvoeringsagenda en die gebaseerd is op het Bestuursakkoord en de Global Goals. Per programma halen we op die manier terug wat we bij het aantreden in 2018 voor ogen hadden. Koers en ontwikkelingen brengen vervolgens noodzakelijke en wenselijke beleidsvoornemens met zich mee. Deze worden per thema nader toegelicht. Onder noodzakelijk beleid verstaan we de beleidsvoornemens die onvermijdelijk, onvoorzienbaar en onuitstelbaar zijn (bijvoorbeeld omdat er een wettelijke verplichting aan ten grondslag ligt). Voor de beleidswensen geldt uiteraard ook dat deze bijdragen aan de doelstellingen uit de uitvoeringsagenda en ten gunste komen van onze inwoners. Voor zowel noodzakelijk als wenselijk beleid worden de kosten per thema in beeld gebracht. Noodzakelijk en wenselijk beleid presenteren we in deze Perspectiefnota binnen het programma/thema waar het maatschappelijk effect het best bij aansluit. Vanwege BBV-technische eisen of de indeling van het rekeningschema is het mogelijk dat geraamde bedragen in de programmabegroting 2022 binnen een ander programma of thema moeten worden gepresenteerd.

In het hoofdstuk Financiën laten we u tot slot zien wat de financiële uitgangspositie is voor deze Perspectiefnota voor de jaren 2022 en volgend. Indien de raad besluit tot toekenning van extra middelen voor alle beleidsvoornemens (noodzakelijk en wenselijk beleid), vertonen alle jaren een tekort. De raad stelt echter de beleids- en financiële kaders op themaniveau vast, het besluit over de activiteiten die daaraan het best bijdragen is een bevoegdheid van het college. Dat betekent ook dat het college de mogelijkheid heeft om -ook in het geval geen extra middelen ter beschikking worden gesteld- binnen een thema de uitvoering van activiteiten die samenhangen met beleidsvoornemens ter hand te kunnen nemen indien deze méér bijdragen aan het beoogde maatschappelijk effect dan de activiteiten doen. Dat biedt -in het geval geen extra middelen beschikbaar zijn- de mogelijkheid tot uitruil en optimalisatie van elke bestede euro.

De beleids- en financiële kaders bepalen is nodig om richting te geven keuzes; keuzes voor de korte termijn, om de begroting 2022 sluitend te maken, en daarnaast om ons voor te bereiden op de strategische heroriëntatie. We lichten in dit hoofdstuk ook de vastgestelde, ingeboekte, maar nog niet gerealiseerde bezuinigingen toe. Deze hebben mogelijk impact op het meerjarenperspectief. Tenslotte zijn de uitgangspunten voor de begroting 2022 en de meerjarenraming opgenomen.

Strategische route

In de inleiding hebben wij geschetst waardoor de financiële positie van de gemeente Goirle onder druk staat. Dat maakt dat we, gebaseerd op de programmabegroting 2021, de navolgende uitgangspositie voor de Perspectiefnota hebben:

Perspectief 2022 en meerjarenramingen 2023-2025				
	Bedragen x € 1.000			
	2022	2023	2024	2025
A. Uitkomst begroting 2021 en meerjarenraming *	-1.962	-2.681	-2.979	-3.000
Dekkingsvoorstel 1e wijziging 2021	1.873	1.873	1.873	1.873
Aanvullende structurele dekking n.a.v. Provincie	80	80	80	80
Terugdraaien opgenomen herverdeling vanaf 2022	600	1.200	1.200	1.200
Inboeken herverdeling gemeentefonds vanaf 2023	0	-360	-720	-1.080
B. Uitgangspositie voor Perspectiefnota 2022	591	112	-546	-927

Een eerste beeld laat een minder nadelig beeld zien dan bij de programmabegroting 2021 gepresenteerd. Voor 2022 en 2023 vertoont de uitgangspositie zelfs 'zwarte cijfers'. Nadere beschouwing levert op dat dit beeld volledig te danken is aan uitstel van de herverdeling van het gemeentefonds. En bovendien is het slechts van korte duur: ook na 2025 verwachten we nog een verder nadeel van € 1 mio per jaar van de herverdeling. Verder moeten we ons realiseren dat de scope van onze begrotingssystematiek van kortjarig naar langjarig wijzigt: dat betekent dat de ramingen voor 2023 tot en met 2025 mogelijk nog actualisatie behoeven in afstemming op vastgestelde of nog vast te stellen uitvoeringsprogramma's en meerjarenplannen (o.a. voor onze kapitaalgoederen). Tot slot bevatten de gepresenteerde saldi nog een aantal bezuinigingen waarvoor geldt dat realisatie nog niet verzekerd is. Zolang dat het geval is vormen ze een risico voor het meerjarenperspectief. Kortom: we staan er minder goed voor dan bovenstaand beeld doet vermoeden.

We realiseren ons al langer dat we onze inkomsten en uitgaven met elkaar in balans moeten brengen. Zeker nu we ook de omvangrijke financiële effecten van autonome ontwikkelingen niet meer kunnen opvangen. Dat is precies de reden waarom we ons voorbereiden op een strategische heroriëntatie. Intussen draait de wereld gewoon door: dat betekent dat we ook nu verder moeten met noodzakelijk beleid en waar mogelijk met wenselijk beleid om de ambities uit de Uitvoeringsagenda 2018-2022 zoveel mogelijk te realiseren. Dat levert ook een dilemma op: want structurele keuzes van vandaag beïnvloeden ook de financiën van morgen. Voor 2022 biedt de begroting nog in beperkte mate tijdelijke ruimte om uitvoering te geven aan aanvullend beleid. Vanaf 2023 is die ruimte nog minimaal, om daarna te verdwijnen.

Om, gegeven de ontwikkelingen, onze koers in 2022 te kunnen vervolgen worden in deze Perspectiefnota noodzakelijke en wenselijke beleidsvoornemens toegelicht die kosten met zich meebrengen. Een eerste gedachte kan zijn dat uitvoering van die activiteiten niet mogelijk is omdat er immers nauwelijks geld beschikbaar is. Dat zou echter te kort door de bocht zijn en zou voorbij gaan aan het mandaat van het college en de raad. Die laatste bepaalt immers de financiële kaders op themaniveau. Het college is bevoegd (en gehouden) om binnen ieder thema de middelen zo optimaal mogelijk in te zetten ten behoeve van de beoogde maatschappelijke effecten. Dat betekent dat er binnen kaders een keuzevrijheid bestaat die uitruil van nieuw (wenselijke) beleid met bestaand beleid binnen thema's mogelijk maakt, zonder dat het de structurele financiële positie verslechtert. Daarnaast heeft het college de mogelijkheid de raad voor te stellen de financiële kaders van de thema's

(budgetneutraal) te herschikken, dan wel over te gaan tot temporisering van beleidsvoornemens om zo het financieel perspectief niet verder te verslechteren en toch de noodzakelijke beleidsuitvoering te vervolgen.

Benodigde middelen voor beleidsvoornemens				Bedragen x € 1.000
Noodzakelijk beleid (structureel)	-448	-364	-364	-314
Noodzakelijk beleid (incidenteel)	-185	-50	-90	0
Totaal noodzakelijk beleid	-633	-414	-454	-314
Beleidswensen (structureel)	-520	-537	-527	-452
Beleidswensen (incidenteel)	-177	0	0	0
Totaal beleidswensen	-697	-537	-527	-452
Totaal beleidsvoornemens bij Perspectievennota 2022	-1.330	-951	-981	-766

Het is dus aan de raad om de beleids- en financiële kaders te stellen voor de begroting 2022. Op korte termijn kunnen nauwelijks extra inkomsten worden gegeneerd. Indien uitruil, al dan niet binnen thema's, noch temporisering van bovenvermelde beleidsvoornemens mogelijk is, volgt zonder meer een nadelig rekeningresultaat voor 2022. Het tekort loopt dan in de jaren erna verder op.

Stappenplan

De urgentie is daarom onverminderd hoog om met een strategische heroriëntatie richting te geven om structurele baten en lasten langjarig met elkaar in evenwicht te brengen en daarmee Goirle een realistisch, gezond en solide financieel perspectief te bieden. Daarnaast bereiden we ons ook voor op het aanbieden van een sluitende begroting 2022 waarbij we ons meerjarenperspectief -in aanloop naar die heroriëntatie- zo min mogelijk willen verslechteren. Om beide doelen in een parallel proces te realiseren hebben we de eerder voorgestelde aanpak op hoofdlijnen vertaald in een stappenplan en aangevuld en geactualiseerd:

Stap 0: Actualisatie en analyse van de meerjarenramingen

De begrotingscyclus van de gemeente Goirle was de afgelopen jaren steeds gericht op het structureel sluitend maken van het komende begrotingsjaar. Het financiële perspectief voor jaar *t* werd steeds in het jaar *t-1* geactualiseerd bij de Voorjaarsnota. Voor een gedegen strategische heroriëntatie is het nodig om ook een realistische langjarige vertaling te maken van actuele meerjarenplannen en vastgestelde uitvoeringsprogramma's in het financiële meerjarenperspectief. Dat geeft een beter inzicht in het structurele 'gat' is dat we met elkaar hebben te dichten en is nodig voor een antwoord op de vraag of we nog de gemeente *kunnen* zijn die we *willen* zijn. En waarbij 'kunnen' bepaald wordt door het maximaal haalbare financiële kader in combinatie met inzicht in wettelijke/niet-wettelijke taken en beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare posten.

Stap 1: Keuzes voor de begroting 2022

In aanloop naar de begroting 2022 moet een oplossing worden gevonden voor het voorziene tekort, zeker waar dat tekort structureel is. Bij die oplossing voor de korte termijn willen we voorkomen dat daaruit nadelige, langjarige maatschappelijke effecten ontstaan die vooruitlopen op de strategische heroriëntatie.

Het college adviseert de raad daarom in het raadsvoorstel bij deze Perspectiefnota om als uitgangspunten voor de begroting 2022 het volgende te hanteren:

- alleen extra middelen te ramen voor de thema's met noodzakelijk beleid;
- noodzakelijk incidenteel beleid -voor zover niet uit te ruilen binnen een thema- te dekken uit de Algemene Weerstand Reserve (AWR);
- nieuwe beleidswensen (meerdere combinaties mogelijk)
 - a. door het college te laten uitruilen tegen bestaand beleid binnen de mogelijkheden binnen hetzelfde thema en/of
 - b. door de raad te laten uitruilen tegen bestaand beleid buiten de thema's maar binnen het programma en/of
 - c. een jaar te temporiseren en daarmee onderdeel te maken van de strategische heroriëntatie.

Het college doet u bij de begroting 2022 een voorstel dat zoveel mogelijk gebaseerd is op deze uitgangspunten. Daarbij worden ook de eventuele gevolgen voor het uitvoeren van voornemens uit het bestuursakkoord inzichtelijk gemaakt.

Stap 2: Heroriëntatie voor 2023 en volgende jaren

We verwachten in de loop van dit jaar meer duidelijkheid en zekerheid over de financiële impact van een aantal majeure onderwerpen. Denk daarbij aan de bijgestelde effecten van de herverdeling van het gemeentefonds, het woonplaatsbeginsel en de coronacrisis. En mogelijk ook de positieve risico's in het kader van de nieuwe strategische inkoop binnen het sociaal domein en mogelijk meer compensatie van het Rijk voor de tekorten van de jeugdzorg. Het voeren van een (eenmalige) discussie over strategische heroriëntatie vergt duidelijkheid over zaken met grote financiële impact. Die duidelijkheid is er op dit moment (nog) niet en laat naar verwachting tenminste nog enige maanden op zich wachten. Zodra die duidelijkheid er wel is, is een strategische discussie zinvol.

Stap 3: Keuzes voor de begroting 2023 en volgende jaren

De uitkomsten van de strategische heroriëntatie worden met de begroting 2023 realistisch beleidsmatig en financieel vertaald en ter besluitvorming voorgelegd.

Tijdshorizon

Uitgangspunt is zoveel mogelijk samen met raad en inwoners op te trekken in de voorbereidings-, discussie- en besluitvormingsfase. We gaan op korte termijn met (een vertegenwoordiging van) de raad in gesprek om af te stemmen welke rol wie op welk moment het beste past. Een realistische, voorlopige planning op hoofdlijnen voor dit proces ziet er als volgt uit:

april - december 2021	Ambtelijke voorbereiding in samenspraak met (afvaardiging) raad Actualisatie en analyse van de meerjarenramingen door analyse financiële situatie, wettelijk/niet wettelijk, beïnvloedbaar/niet beïnvloedbaar, <i>zero based budgetting</i> (optioneel), formatie-analyse, visievorming, actualisatie planvorming, inventarisatie bestaande beleidskeuzes, enzovoorts.
juli - oktober 2021 januari - maart 2022	Realiseren van een structureel sluitende begroting 2022 Scenario-ontwikkeling voor de heroriëntatie Heldere scenario's waarin keuzes staan inclusief relaties / gevolgen en randvoorwaarden. Neutrale, technische discussie met de raad over de scenario's: zijn ze helder, duidelijk en compleet inclusief gevolgen
april - juli 2022	Oordeelsvorming en politiek debat door de nieuwe raad over de verschillende scenario's inclusief strategische keuzes als solide basis voor 2023 en volgende jaren
augustus - oktober 2022	Uitwerken keuzes heroriëntatie voor de begroting 2023

Parallel aan het proces om te komen tot inhoudelijke keuzes voor een realistisch en solide meerjarenperspectief voor de gemeente Goirle is er ook aandacht voor de gewenste kwaliteitsverbetering van de P&C cyclus. Het gaat daarbij over:

- de sturingsmechanismen die passen bij de diverse rollen
- het versterken van de relatie tussen maatschappelijke effecten, doelen, activiteiten en inzet van middelen
- de rol van indicatoren
- zichtbare verbetering van de samenhang tussen beleidsplannen en de P&C cyclus

Deze kwaliteitsverbetering is een doorlopend proces en loopt dus langer door dan het proces van de strategische heroriëntatie. Het is vooral belangrijk om te beginnen. Vanaf medio 2021 betrekken we daarbij het audit-comité. In samenspraak met de griffie en raad trekken we samen op ten behoeve van het schetsen van een compleet meerjarig plan van aanpak en het bepalen van de momenten waarop rollen het best kunnen worden ingevuld.

Strategische 'knoppen' om aan te draaien

Met het doorlopen van het hierboven beschreven stappenplan beogen we stabiliteit en grip op onze financiën te krijgen. Om die vervolgens te vergelijken met dat wat we willen zijn. We doen dat aan de hand van een aantal 'knoppen' waaraan we, in samenhang, kunnen 'draaien'. Deze laten zich als volgt omschrijven:

1. Strategische knop: Inkomsten verhogen

De mogelijkheden van een gemeente om eigen inkomsten te verwerven zijn beperkt. Naast de algemene uitkering uit het gemeentefonds (het Rijk) ontvangen we ook integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen. Daarnaast zorgen de Onroerende Zaakbelasting, retributies (bijvoorbeeld leges, marktgelden) en overige belastingen (de 'lokale heffingen') voor een inkomstenstroom. De gemeentewet somt de heffingsmogelijkheden limitatief op en voor verschillende heffingen geldt dat zij niet meer dan kostendekkend mogen zijn. De inkomsten uit belastingheffing bedragen ongeveer 20.7% van het totaal van de gemeentelijke inkomsten. Deze opbrengsten kunnen worden ingezet voor 'autonoom gemeentelijk beleid'. De raad kan in vrijheid over de bestemming van extra opbrengsten beslissen. De inkomsten kunnen dus worden ingezet om het tekort op de begroting te dekken, en daarmee een belangrijk deel van de gemeentelijke voorzieningen in stand te houden. Alle inwoners en bedrijven betalen daaraan mee. Voor inwoners met een minimum inkomen bestaat de mogelijkheid om voor kwijtschelding in aanmerking te komen.

Aan deze strategische knop kan Goirle nog draaien, bijvoorbeeld door het verder verhogen van de OZB tot het niveau van artikel 12 Financiële Verhoudingswet (extra opbrengst ca.€ 300.000), het verder verhogen van kostendekkendheid van de leges, behoud hondenbelasting, toepassen profijtbeginsel en overwegingen over het invoeren van parkeerbelasting, forensenbelasting, baatbelasting, reclamebelasting.

2. Strategische knop: Uitgaven verlagen: beheersen én terugdringen van kostenoverschrijdingen

Het is duidelijk dat de tekorten van de afgelopen jaren en ook in het meerjarenperspectief zijn veroorzaakt door de enorme kostenstijging bij uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en bij uitvoering van de Jeugdwet. Onderzocht moet worden waar we in de uitvoering van Wmo en Jeugdwet kunnen besparen. De taakstelling voor het Lokaal Opgave Team - waartoe bij het dekkingsvoorstel bij de begroting 2021 is besloten - is daarvoor een eerste aanzet. Dat heeft onvermijdelijk ook gevolgen voor de verstrekking van voorzieningen in de jeugdzorg en bij Wmo.

3. Strategische knop: Ambities bijstellen: de terugtrekkende overheid

Met deze knop voorkomen we verdere verhoging van lasten voor inwoners en bedrijven. We richten ons dan vooral op de uitvoering van wettelijke taken. Bij niet-wettelijke taken zoals sport, cultuur, economie, enzovoorts nemen we een afwachtende, hooguit faciliterende houding aan. De beleidscapaciteit om niet-wettelijke taken uit te voeren wordt vervolgens afgebouwd. De besparingen die dit oplevert, zijn afhankelijk van de mate waarin de ambities (moeten) worden bijgesteld. Naast dekking van het tekort op de meerjarenbegroting kan misschien zelfs ruimte ontstaan voor lastenverlaging voor inwoners en bedrijven. Niet-wettelijke taken laten we in het meest vergaande geval aan de markt over. Wij zijn dan in de kern een uitvoeringsorganisatie voor rijksbeleid. De gevolgen van deze knop liggen vooral op het vlak van sport, cultuur, economie, volkshuisvesting, duurzaamheid en stedenbouw.

4. Strategische knop: Meer met minder: optimalisatie initiatieven binnen bestaande kaders

Onze financiële positie dwingt ons om keuzes te maken in de hoeveelheid en aard van de initiatieven om Goirle mooier, leefbaarder, socialer, duurzamer, enzovoorts te maken. Daarom is het belangrijk de scope te verleggen van maximaal naar optimaal: we zorgen dat elke euro optimaal bijdraagt aan het maatschappelijk effect waarvoor ze wordt ingezet. Bij elke afweging van nieuwe ten opzichte van bestaande initiatieven moet dit worden meegenomen. Daarbij is het belangrijk te omschrijven en te bewaken wanneer een effect in voldoende mate is bereikt. Daardoor kunnen middelen misschien voor een ander effect worden ingezet.

Het is de uitdaging om in samenhang aan de hierboven beschreven knoppen te draaien. Zodra we daarmee balans brengen in een gezond en solide meerjarenperspectief rest ons de vraag of we daarmee nog de gemeente zijn die we willen zijn. Zolang dat het geval is, kan het uitgangspunt van bestuurlijke zelfstandigheid onverminderd van kracht blijven.

Programma 1 Inwoner

Visie uit de Uitvoeringsagenda 2018-2022

“Wij hebben de indruk dat de zorg en ondersteuning die we leveren aan de jeugd onder de 18 jaar goed is. Mocht het nodig zijn, dan willen we die zorg en ondersteuning ook voor de jeugd van 18 tot 23 jaar aanbieden. Wij vinden het belangrijk om de rust te bewaren en willen geen radicale koerswijziging.

Een samenleving is duurzaam als inwoners zoveel als mogelijk zelfstandig hun leven kunnen leiden en dat zij in staat en bereid zijn om anderen daarbij te helpen. Pas wanneer inwoners er zelf of samen met elkaar niet meer uitkomen, hebben wij de verantwoordelijkheid om hen te ondersteunen.

Wij willen bereiken dat iedereen mee kan doen. Niet alleen omdat wij hier een taak in hebben op grond van wetgeving en het VN-verdrag, maar vooral omdat wij onze samenleving pas duurzaam vinden wanneer ook senioren, nieuwe inwoners en inwoners met een beperking hun kwaliteiten ten goede kunnen laten komen aan die samenleving.”

Strategische koers voor 2022 e.v.

De druk op het sociaal domein neemt nog steeds toe. Op alle niveaus van de samenleving staan we voor uitdagingen en veranderingen zoals globalisering, informatisering, individualisering en klimaatverandering. Tegelijkertijd zien we ook een toenemende behoefte om deel te nemen aan gemeenschappen en is er veel aandacht voor inclusie, positieve gezondheid en duurzaamheid.

Naast deze grotere onderwerpen vragen in Goirle onderwerpen als vergrijzing, eenzaamheid en jongeren met gedragsproblemen speciale aandacht. Deze aspecten nemen we mee in de nieuwe visie op het sociaal domein. De raad heeft hiervoor de uitgangspunten meegegeven. Met deze visie werken we vanaf 2022 naar een situatie waarin onze inwoners het maximale uit zichzelf kunnen halen. Hierdoor kunnen zij zo zelfstandig en zo volwaardig mogelijk meedoen aan de maatschappij en anderen helpen om mee te doen.

Met inwoners die niet zelf of met hulp van anderen mee kunnen doen zoeken wij naar een passende oplossing. Hierbij doen wij alleen wat écht nodig is en leveren we maatwerk. Voor het realiseren van deze missie zijn Positieve Gezondheid, normalisatie en preventie de basis. Ook haken we direct aan bij de uitgangspunten van de omgevingsvisie “Goed toeven” en “Doenerig dorp”. In tegenstelling tot de brede kaders van Back 2 Basic zal de sociale koers van Goirle zich richten het uitvoeren van de wettelijke taken en daarnaast een aantal thema’s die prioriteit krijgen en waarop we extra inzetten omdat deze bijdragen aan het versterken van zelf en samenredzaamheid. Voor de realisatie van de doelen uit de visie wordt gebruik gemaakt van een uitvoeringsagenda.

Samenvatting beleid per programma

Bedragen x € 1.000

1. Inwoner	Investering	2022	2023	2024	2025
1.1 Preventie	-	45	8	8	8
B: Beleidswensen	-	45	8	8	8
1.2 Onderwijs	-	27	27	27	27
A: Noodzakelijk beleid	-	27	27	27	27
1.3 Zorg en activering	-	85	10	10	10
A: Noodzakelijk beleid	-	-	-	-	-
B: Beleidswensen	-	85	10	10	10
Eindtotaal	-	157	45	45	45

Thema 1.1 Preventie

Ontwikkelingen: wat komt er op ons af?

Preventieve activiteiten

De doelen voor het sociaal domein zijn gebaseerd op het uitgangspunt van preventie waarbij we ons in het bijzonder richten op meer kwetsbare inwoners. Hiervoor voeren we diverse activiteiten uit. Dit zetten we in 2022 voort. De activiteiten zijn gericht op een continue proces van verbetering. De vraag naar zorg binnen deze kwetsbare doelgroepen zal niet afnemen en blijft dus een punt van aandacht. Normalisering en verwijzing naar het voorliggend veld is een beweging die we graag verder in gang zetten. Hierbij is het inrichten van collectieve voorzieningen een manier om kosten beter te beheersen.

Doorontwikkeling Loket

We willen inwoners via de toegang ('t Loket) snel en efficiënt helpen bij hun hulpvraag. Het doel hiervan is zelfredzaamheid te bevorderen en snel passende ondersteuning te bieden. Het is noodzakelijk om ten aanzien van de nieuwe regionale inkoop én de inkoop voorliggend veld de nieuwe rol van de toegang te blijven door ontwikkelen.

Inkoop voorliggend veld (algemene voorzieningen)

De huidige contracten met aanbieders van algemene voorzieningen lopen af op 31 december 2021. Deze algemene voorzieningen moeten daarom opnieuw ingekocht worden. De huidige manier van contracteren geeft onvoldoende inzicht in de kwaliteit van de geleverde zorg en dienstverlening en heeft onvoldoende mogelijkheden om de zorg te verbeteren. Ook is er niet genoeg inzicht in de resultaten en zijn er te weinig mogelijkheden voor kostenbesparingen. In de nieuwe inkoop zal meer aandacht zijn voor inzicht in kwaliteit en verbetermogelijkheden en daarnaast aandacht voor inzicht in resultaat en uiteraard mogelijkheden voor kostenbesparingen. Preventie en samenwerken is hierbij een focus.

Personen met verward gedrag

In 2020 hebben we ingezet op een procesregie. De procesregisseur heeft inwoners in beeld met (dreigende) verwardheid en volgt deze inwoners (monitoring). Deze regisseur is de schakel tussen zorg en veiligheid. Hierdoor hebben we inwoner met dreigend verward gedrag in beeld en kunnen we beter anticiperen. Dit draagt bij aan één van de doelen om deze personen vroegtijdig in beeld te hebben. Daarnaast zijn we gestart met het verzorgen van MHFA-trainingen (Mental Health First Aid). Deze trainingen worden gegeven aan inwoners, vrijwilligers, ondernemers en professionals. In deze training

leer je hoe je het gesprek kunt aangaan met iemand die (beginnende) psychische problemen heeft. Ook leer je hoe je kunt handelen wanneer iemand in een crisis verkeert. Daardoor zorgen we dat de omgeving weet hoe zij signalen van verwardheid kunnen herkennen en waar zij hun zorgen kunnen melden. Door de komst van corona hebben niet alle trainingen door kunnen gaan. De trainingen worden in 2021 en 2022 voortgezet.

Effectiviteitslag in onafhankelijke cliëntondersteuning

Onafhankelijke cliëntondersteuning is vanaf de transitie in 2015 gepositioneerd bij de gemeenten en is hiermee een wettelijke taak. De essentie is dat door cliëntondersteuning inwoners sneller de informatie en advies krijgen die ze nodig hebben om hun hulpvraag concreet te maken. En ze vervolgens de ondersteuning te bieden om ze op weg te helpen bij het beantwoorden van die vraag. Dit draagt bij aan zelfredzaamheid van onze inwoners. De praktijk wijst echter uit dat de bekendheid van onafhankelijke cliëntondersteuning laag is. Er wordt daardoor relatief weinig gebruik van gemaakt. Hier willen we graag iets aan doen omdat mensen vroegtijdig helpen vaak voorkomt dat de zorgvraag zwaarder wordt. We zijn in 2021 gestart met het project “koplopergemeente onafhankelijke cliëntondersteuning” (tot september 2022). We hebben hiervoor subsidie gekregen van het ministerie van VWS. De subsidie dekt de volledige kosten van het project. Het beoogde effect van dit project is dat de hulpvraag van inwoners die gebruik maken van de cliënt ondersteuning eerder wordt beantwoord. Daarmee blijven zij zelfredzaam.

Jeugd en Jongerenwerk

We zien een toename in de hoeveelheid en de zwaarte van de hulpvragen die leven onder jongeren. Om verschil te maken voor de kwetsbare jongeren leggen we in Goirle de focus van het jongerenwerk op deze doelgroep. We gaan het jongerenwerk vragen specifiek voor deze doelgroep activiteiten te organiseren. Uitgangspunt is dat alle jongeren meedoen waarin er specifieke aandacht is voor de kwetsbare jongeren. Dit draagt bij aan het doel dat we kinderen preventief ondersteunen om hun gezondheid, veiligheid en ontwikkeling te bevorderen.

Cultuur

In 2022 en verder wordt er uitvoering gegeven aan de uitvoeringsagenda horend bij de Cultuurnota die in maart 2021 is vastgesteld door de raad. We streven naar een levendig en duurzaam cultureel klimaat waarbij we voor iedereen kunst en cultuur ten volle laten zien en inzetten en iedereen die dit wil kan meedoen. Als inwoners kunnen deelnemen aan culturele activiteiten zal er meer sprake zijn van een sociale cohesie. Dit werkt preventief aan de mogelijke aanspraak op zorg en vergroot de samenredzaamheid van de gemeenschap. Juist in deze periode is deze inzet extra belangrijk; de coronacrisis heeft een grote impact (gehad) op de cultuursector. Cultuurinstellingen waren een tijdlang gesloten of voor beperkte activiteiten geopend, inwoners hebben lange tijd geen deel kunnen nemen aan culturele activiteiten en voor kinderen had de crisis effect op de cultuureducatie.

Sport

Gedurende 2022 wordt er – samen met partijen in de gemeente - uitvoering gegeven aan het lokale sportakkoord 'Lekker gezond Goirle'. Sport en bewegen zijn belangrijk. Mensen blijven langer gezond, het zorgt voor plezier en het brengt mensen samen. Bovendien houdt het de sportverenigingen en beide dorpen vitaal. Samen met ambassadeurs zijn we op zoek gegaan naar gezamenlijke dromen en ambities. Deze zijn vertaald in een concreet sportakkoord om sport en bewegen beter op de kaart te zetten. We willen dat onze inwoners lekker gezond kunnen bewegen, lekker gezond kunnen opgroeien en dat er ruimte is voor gezond verenigen. Als inwoners kunnen deelnemen aan sportactiviteiten zal er meer sprake zijn van een sociale cohesie. Dit werkt preventief aan de mogelijke aanspraak op zorg en vergroot de samenredzaamheid van de gemeenschap. Juist in deze periode is deze inzet extra belangrijk; de coronacrisis heeft een grote impact (gehad) op de sportsector. Sportaanbieders waren een tijdlang gesloten of voor beperkte activiteiten geopend en inwoners hebben lange tijd geen

gebruik kunnen maken van sportfaciliteiten. We zijn dan ook blij met de aanwezigheid van een verenigingsondersteuner en combinatiefunctionaris sport.

A. Toelichting op noodzakelijk beleid

Het college voorziet voor dit thema geen noodzakelijk beleid waarvoor extra middelen benodigd zijn.

B. Toelichting op beleidswensen

Schuldhelpverlening

In het voorjaar van 2021 geven we uitvoering aan een nieuwe taak op grond van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening. Op basis van de theorie en praktijk weten we dat het inwoners moeite kost om tijdig hulp in te roepen bij (dreigende) financiële problemen. Deze kunnen leiden tot gezondheidsklachten, sociale uitsluiting, werkloosheid etcetera. Door inwoners in een vroeg stadium proactief en daarmee preventief te benaderen verwachten wij grotere problemen en kosten te voorkomen. Het hele kalenderjaar 2021 is als ontwikkeljaar bedacht voor het opdoen van ervaring met vroegsignalering. Daarvoor is ook financiering gevonden, voor een deel in structurele middelen, voor een deel in incidentele middelen. Doordat het langer duurt om geschikt personeel te vinden voor de vroegsignalering loopt de implementatie vertraging op. Door incidenteel € 36.500 te ramen in 2022 kunnen wij de pilot tot 1 januari 2023 uitvoeren. In het 3e kwartaal van 2022 kunnen we middels een evaluatie de effecten afzetten tegen de ingezette middelen en capaciteit. De verwachting is dat ook het Rijk in 2022 op basis van de eerste evaluatie vroegsignalering een uitvoeringsbudget ter beschikking stelt. Wij hebben dan tijdig voor het opstellen van de begroting 2023 een beeld van de noodzakelijke structurele middelen en beoogde en behaalde effecten.

Jeugdwerkloosheid

De aanpak van jeugdwerkloosheid is sinds een aantal jaren speerpunt in de regionale samenwerking en ook in onze gemeente. De reden hiervoor is dat investeren in jongeren voorkomt dat ze in een uitkering terecht komen of daarbij ook nog zorg nodig hebben. De focus ligt op terug naar school of richting werk. Aanpak jeugdwerkloosheid draagt hierdoor bij aan twee doelen uit de uitvoeringsagenda: '*Inwoners krijgen snel passende ondersteuning bij hun hulpvraag en de zelfredzaamheid wordt gestimuleerd*' en '*Kinderen (en hun ouders) worden preventief ondersteund om hun gezondheid, veiligheid en ontwikkeling te bevorderen*'. Vanaf 2021 verloopt de financiering ook via de gemeente. Het regionaal programmabureau is in 2021 nog uit incidentele regionale middelen gedekt. Vanaf 2022 worden de kosten van het regionaal programmabureau ook door de samenwerkende gemeenten gedragen. Het effect van aanpak jeugdwerkloosheid is dat de jongeren betere kansen krijgen in hun ontwikkeling en op de arbeidsmarkt. Daarmee blijven ze zelfredzaam.

Thema 1.2 Onderwijs

Ontwikkelingen: wat komt er op ons af?

Onderwijs

Binnen het programma onderwijs voert de gemeente wettelijke taken uit, zoals Voor- en vroegschoolse educatie (VVE), onderwijsachterstandenbeleid en Leerplicht. In 2021 zijn we gestart met de voorbereidingen van een nieuw inkoop aanbod VVE vanaf 2022, de inzet VVE wordt volledig gedekt uit rijksmiddelen die we hiervoor krijgen.

Per 2022 wordt uitvoering gegeven aan de thema's behorende bij de kadernota Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2022-2026. Hierin wordt beschreven wat we de komende vier jaar willen bereiken voor

de Goirlese jeugd 0-18 jaar. De kadernota LEA zal najaar 2021 worden voorgelegd aan uw gemeenteraad, zodat in 2022 gestart kan worden met de uitvoering hiervan. De verwachting is dat voor de realisatie van de ambities een deel van de middelen voor onderwijsachterstandsbestrijding (OAB) ingezet kunnen worden. Dit zijn geoordeelde gelden vanuit het Rijk, hiervoor bestemd. Daarnaast hebben kinderopvangorganisaties en onderwijsorganisaties allereerst hun eigen financieringsbronnen voor het realiseren van de gezamenlijke ambities. Het streven is de realisatie van de ambities binnen de begrote budgetten waar te maken.

Herhuisvesting van het Mill Hill College wordt langs twee scenario's uitgewerkt: volledig vervangende nieuwbouw aan de zuidzijde van het huidige schoolgebouw of gedeeltelijke vervangende nieuwbouw in combinatie met renovatie. Het schoolbestuur en de directie hebben hun nadrukkelijke voorkeur uitgesproken voor de realisering van volledig vervangende nieuwbouw. Beoogd wordt in de loop van 2021 alle relevante aspecten en de haalbaarheid van de beide scenario's met het schoolbestuur en de gemeente nader te verkennen en te bespreken. Het resultaat van het overleg moet uitmonden in een definitieve keuze voor een scenario, waarover zowel gemeentelijke- als schoolbestuurlijke besluitvorming moet plaats vinden.

Ondersteuningsstructuur 0-13 jaar

In Goirle werken we aan de intensivering van de ondersteuningsstructuur voor kinderen van 0-13 jaar binnen kindcentra. Daarom zijn we in maart 2020 gestart met twee proeftuinen kansenteams op de Frankische Driehoek en kindcentrum Grobbendock. Bestaande middelen (onderwijs en preventief jeugdbeleid) worden hiervoor ingezet. Door corona hebben de proeftuinen grotendeels niet kunnen plaatsvinden. Inmiddels zijn deze weer opgestart. In het 3e kwartaal 2021 verwachten we de eerste resultaten, de verwachting is dat bij de begroting 2022 de resultaten en een eventueel vervolg meegenomen worden.

A. Toelichting op noodzakelijk beleid

Regionale samenwerking leerplicht

In overleg met de regiogemeenten is er een onderzoek geweest naar samenwerking op het terrein van leerplicht in de regio Hart van Brabant. Het scenario "één team, één taak" vanuit het regionaal werkende team Leerplicht/RMC in Tilburg is verkozen tot het meest haalbare scenario. Per 1 augustus 2021 start de regionale samenwerking leerplicht Hart van Brabant. Naast het primair onderwijs, wordt ook voortgezet onderwijs meegenomen. Met name daar is de mogelijke uitval het grootst. Door te werken vanuit een regionaal team is er altijd up-to-date kennis aanwezig, minder kwetsbaarheid bij ziekte en / of vakanties en kan er een professionaliseringsslag plaatsvinden. Dit is niet haalbaar door leerplicht lokaal of subregionaal te organiseren. Dit alles draagt bij aan betere ontwikkelkansen voor kinderen wat o.a. leidt tot minder problematiek op latere leeftijd.

Goirle betaalt nu niet mee aan Tilburg voor de huidige dienstverlening leerplicht. In de gemeentebegroting is een bedrag van € 42.007 begroot voor leerplicht (primair onderwijs). De totale kosten voor de regionale samenwerking leerplicht bedragen € 68.346. Voor Goirle verwachten we daarmee een toename van de kosten. Daar tegenover staat een toename van kwaliteit, passende inzet fte, professionalisering en verbetering op het gebied van continuïteit en beschikbaarheid.

Voor 2022 en verder ontbreekt er nog een structureel bedrag van € 26.339. Dit bedrag is noodzakelijk om te komen tot een goede regionale inkoop van Leerplicht.

B. Toelichting op beleidswensen

Het college voorziet voor dit thema geen wenselijk beleid waarvoor extra middelen benodigd zijn.

Thema 1.3 Zorg en activering

Ontwikkelingen: wat komt er op ons af?

Inkoop

Vanaf 2022 is een groot deel van de contracten in het sociaal domein opnieuw ingekocht binnen (een deel van) de Regio Hart van Brabant. Binnen de diverse inkoopsporen wordt gewerkt volgens een aantal centrale uitgangspunten waarmee de kwaliteit van dienstverlening verbeterd wordt en de kosten voor de zorg beter beheersbaar worden gemaakt.

De eerste prognoses van regionale jeugdzorg en de eerste berekeningen van de inkoopverdieneffecten van de regionale inkoop laten een positief beeld zien. Echter de contracten gaan in 2022 in en de lopende contracten worden uitgefaseerd. Voor 2022 voorzien we echter ook nog de corona effecten op het gebruik van voorzieningen vanuit de Wmo, Jeugd en Participatie wet. In 2023 kunnen we naar verwachting de volledige resultaten van de regionale inkoop financieel vertalen en inrekenen.

Samen met Oisterwijk en Hilvarenbeek starten we in 2021 een nieuwe inkoop voor huishoudelijke hulp. Een nieuwe overeenkomst moet op 1 januari 2022 in gaan. Het is nog te prematuur om de financiële effecten van dit nieuw contract in te schatten.

Jeugd

Al enige tijd wordt jaarlijks rekening gehouden met geraamde kostenstijgingen in het sociaal domein, zo ook voor jeugdhulp. We verwachten hiervan een afvlakking in 2022. Het geraamde budget voor jeugdhulp is in 2022 € 250.000 lager dan in 2021. De inschatting is dat er na 2022 stabiliteit optreedt. Het is belangrijk te noemen dat covid-19 een belangrijke onzekere factor is in de inschattingen. Op dit moment is er echter geen indicatie dat er een boeggolf aan uitgestelde of geëscaleerde jeugdhulp zal komen.

In 2022 verandert het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet. Dat betekent dat er nieuwe regels zijn die aangeven welke gemeente voor welke cliënt betaalt als een cliënt gebruik maakt van een (tijdelijke) verblijfsvoorziening in een andere gemeente. Inschattingen van het Rijk laten zien dat er voor de gemeente Goirle cliënten zijn die niet langer onder onze financiële verantwoordelijkheid vallen, maar dat we er ook evenveel cliënten bij krijgen. Op basis hiervan schatten wij in dat het nieuwe woonplaatsbeginsel jeugd voor ons een 0-effect zal hebben.

Rijksmiddelen Jeugd en Wmo

Ondanks dat het Rijk erkent dat een groot deel van het tekort of Jeugd structureel en lokaal beperkt beïnvloedbaar is, wordt pas met het nieuwe regeerakkoord duidelijkheid verwacht over structurele compensatie en daaraan gekoppelde stelselwijzigingen. Wel komt er uiterlijk 1 mei landelijk een zwaarwegend advies over de noodzaak tot ophogen 300 mln. per jaar voor 2022 en de aanpassingen in de mix van middelen en maatregelen voor de jaren erna. Goirle volgt vooralsnog één van de geoorloofde lijnen om de ramingen door te trekken voor 2023 en verder. Overigens met instemming van Rijk en toezichthouder. Ondanks dat voor het abonnementstarief is aangetoond dat de financiële impact in 2019 de compensatie fors overstijgt, heeft het vorige kabinet geen aanvullende compensatie toegezegd. Of dat, ondanks agendering in verkiezingsprogramma's, vanuit het te formeren kabinet wél komt is nog onzeker. Conform VNG-advies heeft Goirle geen extra bate ingerekend en hebben we de lasten geijkt op de autonome kostenontwikkeling Wmo.

Beschermd wonen

Vanuit beschermd wonen vindt er met ingang van 2022 een inhoudelijke doordecentralisatie plaats naar de eigen gemeente. De financiële doordecentralisatie zal pas ingaan met ingang van 2023. Het financieel verdeelmodel beschermd wonen verandert met ingang van 01-01-2023. Eerdere analyses laten zien dat centrumgemeente Tilburg er qua budget hoe dan ook op achteruit zal gaan ten opzichte van huidige situatie. De verwachting is dat Goirle er qua budget op dit moment als minst voordelige gemeente uit de bus komt. Daarnaast hebben de invoering van het woonplaatsbeginsel (per 1 januari 2023) en de uitname WLZ implicaties voor de beschikbare budgetten.

Wet inburgering

Op 1 januari 2022 treedt de Wet inburgering in werking. De voorbereidingen voor de invoering van deze wet zijn dan afgerond, contracten voor de inkoop van inburgeringsvoorzieningen zijn dan gesloten. Voor de uitvoering van de Wet inburgering ontvangen we rijksmiddelen. Met de invoering van de Wet inburgering krijgt de gemeente de verschillende nieuwe taken toebedeeld. Ze wordt verantwoordelijk voor een brede intake, het samen met de inburgeraar opstellen van een persoonlijk Plan inburgering en participatie opstellen, het monitoren van de voortgang en het (financieel) ontzorgen van de statushouders. Tot slot wordt de gemeente (weer) verantwoordelijk voor de inkoop van kwalitatief goede inburgeringscursussen.

Voor het persoonlijke plan wordt er naar alle leefgebieden gekeken. Het doel van de inburgering is om de inburgeraars zo zelfredzaam als mogelijk te maken. Investeren in taal, arbeidsparticipatie en fysieke en mentale gezondheid is daarbij van belang. Eenieder begrijpt dat inburgeraars vaak met een (zware) rugzak naar Nederland komen en extra ondersteuning nodig hebben. Echter, die inzet is geen garantie dat er geen beroep gedaan hoeft te worden op voorzieningen vanuit de Participatiewet, Jeugdwet of Wmo. Indien we onze regierol goed uitvoeren, dragen we er wel aan bij dat de benodigde ondersteuning op korte én lange termijn teruggebracht wordt.

De komende periode bepalen we de reikwijdte en wijze van implementatie van deze nieuwe taken voor Goirle. Alle gemeenten in Nederland hebben een taakstelling om vergunninghouders in hun gemeente te huisvesten. Het aantal wordt bepaald door de instroom van vergunninghouders en het inwonertal van de gemeente. Naast de uitdaging om deze mensen een passend onderkomen te bieden in een krappe markt, vallen deze vergunninghouders onder de Wet inburgering.

PGB 2.0

Het huidige pgb-systeem is aan vernieuwing toe: de landelijke invoering van Pgb 2.0 zal maken dat de budgethouder voortaan sneller, gemakkelijker, overzichtelijker en veiliger zijn pgb-administratie kan voeren. De meerwaarde voor gemeenten is een efficiëntere afhandeling van dossiers, beter inzicht in de verschillende zorgfuncties en een rechtmatigere, minder fraudegevoelige en goedkopere uitvoering van het pgb-trekkingsrecht. Vanaf het derde kwartaal 2021 tot en met het vierde kwartaal 2022 wordt dit landelijk in fases door de VNG en de SVB uitgerold in alle gemeenten. Dit project kost voor ca. 400 uur personele inzet. Er wordt naar gestreefd dit zo veel mogelijk binnen de bestaande capaciteit uit te voeren.

A. Toelichting op noodzakelijk beleid

Effecten van de coronacrisis

De economische crisis als gevolg van corona heeft geleid tot meer uitkeringsgerechtigden (+7,5% in 2020). Wij verwachten dat bij het wegvallen van de economische steunpakketten ook veel ondernemers en ZZP'ers het alsnog niet redden om hun bedrijf te continueren. Deze fase zal naar onze verwachting nog geruime tijd duren. Voor deze inwoners zijn extra maatregelen nodig om hen weer perspectief te bieden. Die maatregelen bestaan uit intensivering van de re-integratie en advisering om eventueel een andere richting in te gaan met het eigen bedrijf. We doen dit in nauwe samenwerking

met het regionaal mobiliteitscentrum, opgericht als onderdeel van de landelijke steunmaatregelen. Het is van belang om in een zo vroeg mogelijk stadium ondersteuning en advies aan te bieden om grotere problemen op termijn te voorkomen.

Behalve extra inzet op re-integratie verwachten we ook dat het beroep op minimabeleid, schuldhulpdienstverlening en Wmo-voorzieningen zal toenemen. Ook zien we dat de problematiek onder jongeren complexer wordt. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit binnen de bestaande budgetten en de extra budgetten vanuit het Rijk opgevangen kan worden. Bij het opstellen van de begroting 2022 is hier mogelijk meer over bekend, anders pas in de loop van 2022.

B. Toelichting op beleidswensen

Regiovervoer (collectief Wmo-vervoer, leerlingenvervoer, jeugdvervoer)

Het regionaal en lokaal vastgestelde beleid Regiovervoer wordt de komende jaren ongewijzigd voortgezet en doorontwikkeld. Lokaal blijven we investeren in eigen kracht bij het doelgroepenvervoer, o.a. door trajecten aan te bieden van De Reiskoffer. Met deze trajecten bevorderen we zelfstandig reizen met het OV door de doelgroepen en voorkomen we langdurige afhankelijkheid van het doelgroepenvervoer. De kosten hiervan worden betaald uit het budget collectief vervoer en hebben een terugverdieneffect.

Lokale kleinschalige vervoersinitiatieven zoals ANWB-AutoMaatje vormen een belangrijke aanvulling op het reguliere vervoerssysteem en kunnen een deel van de ritten met Wmo vervoer gaan vervangen. Om de pilot met ANWB-AutoMaatje in 2022 te kunnen voortzetten is nogmaals een eenmalig budget nodig. Ook hiervoor geldt een terugverdieneffect.

Regiesysteem

We pakken door op het sociaal domein door ons huidige regiesysteem te vervangen voor het regiesysteem vanuit de Equalit samenwerking. Hiermee zetten we ook weer een volgende stap in de samenwerking met Hilvarenbeek en Oisterwijk. Met deze overstap zijn we beter in staat regie te voeren, kunnen we processen efficiënter inrichten en halen we meer kennis en kunde in huis door samen te werken in de regio. Ook het beheer wordt eenvoudiger waardoor we beter in staat zijn sneller in te spelen op de behoeften vanuit de organisatie én vanuit de samenleving.

Programma 2 Leefomgeving

Visie uit de Uitvoeringsagenda 2018-2022

“Onze doelstelling om in 2050 een CO₂-arme gemeente met 80% minder CO₂-uitstoot dan in 2014 te zijn, willen wij zeker gaan behalen.”

“Hergebruik van water en terugwinnen van grondstoffen uit water zijn een taak van het Waterschap, maar wanneer wij hieraan kunnen bijdragen, dan gaan wij dit zeker doen.”

“Voor de toekomst van Goirle achten wij een gezonde en evenwichtige bevolkingssamenstelling op korte, middellange en lange termijn van groot belang.”

“Onze ambitie is dat onze inwoners zich veilig voelen en ook veilig zijn. Wij vinden dat openbare orde en veiligheid een kerntaak van de gemeente is.”

Strategische koers voor 2022 e.v.

Wij willen op grond van de Omgevingsvisie die de raad in 2021 vaststelt, ervoor zorgen dat Goirle een aantrekkelijke dorpse woongemeente met waardevolle natuur en landschappen is en blijft. Wij zorgen zowel lokaal als regionaal voor een bijdrage op het gebied van woningbouwbehoefte, extensieve recreatie, natuurbehoud, klimaatadaptatie en energie.

De Omgevingsvisie sluit daarbij aan op onze Uitvoeringsagenda. Wij hebben daarin doelen opgenomen ten aanzien van o.a. wonen. Zowel landelijk als regionaal en lokaal is de druk op de woningmarkt groot. Starters en senioren kunnen moeilijk aan een woning komen. Door bevolkingsontwikkelingen, veranderende huishoudsamenstelling, extramuralisering etc. zijn er te weinig passende woningen bij de verschillende behoeften. De bestaande woningvoorraad is daar niet voldoende op aangesloten en nieuwbouw kost tijd, met druk op de woningmarkt en prijsstijgingen tot gevolg.

Het verstedelijkingsakkoord en actieprogramma's van het Rijk komen op ons af en gaan veel betekenen voor ons woonbeleid en nieuwbouwbeleid. In 2022 e.v. verwachten we dat er investeringsprogramma's, subsidiemogelijkheden en andere kansen die woningbouw kunnen versnellen op ons pad komen. Dit betekent een grote ruimtelijk impact op onze kernen.

Vanaf 2022 gaan de woningbouwprojecten aan de Zuidrand, in Bakertand en op diverse kleinere locaties in het dorp zorgen voor groei van het aantal woningen.

Onder de Omgevingswet en vanuit de organisatievisie draait het om ruimte geven en partners en inwoners vroegtijdig betrekken, maar het algemeen maatschappelijk belang hierbij niet uit het oog te verliezen. Oftewel loslaten wat kan, maar op onderdelen in regie blijven. We groeien toe naar een andere verhouding tussen overheid en samenleving.

Een andere landelijke ontwikkeling waar wij volop in meedoen, ligt bij het klimaat. In 2022 worden de eerste grootschalige zonneparken in Goirle daadwerkelijk in gebruik genomen. Tegelijkertijd gaan wij in regionaal verband natuurlijk verder met het programma dat in de REKS is opgenomen. Er wordt gewerkt aan het voorbereiden van de uitvoering van de plannen uit het definitieve bod REKS. Dit zijn bijvoorbeeld projecten in het kader van de warmtetransitie, de programmering van projecten voor een effectieve netwerkaansluiting, energiebesparing, een uitvoeringsagenda voor klimaatopgaven en wind boven bos. Het Nationaal Programma RES bereidt op dit moment een nieuwe uitgangspuntennotitie voor de RES 2.0 voor, die medio 2023 gereed moet zijn. De planvoorbereiding van de energiehubs,

zoals in Goirle energiehub De Baars, gaat starten en er moet een uitvoeringsorganisatie inclusief omgevingsfonds met financiële middelen worden opgericht om deze energiehub verder te kunnen ontwikkelen

Samenvatting beleid per programma

Bedragen x € 1.000

2. Leefomgeving	Investering	2022	2023	2024	2025
2.1 Slim omgaan met ruimtegebruik	1.975	243	168	208	68
A: Noodzakelijk beleid	1.795	227	152	192	52
B: Beleidswensen	180	16	16	16	16
2.2 Verstandig omgaan met natuurlijke bronnen	3.490	174	176	241	241
A: Noodzakelijk beleid	-	50	-	-	-
B: Beleidswensen	3.490	124	176	241	241
2.3 Zorg voor een veilige leefomgeving	170	8	8	8	8
A: Noodzakelijk beleid	170	8	8	8	8
Eindtotaal	5.635	425	352	457	317

Thema 2.1 Slim omgaan met ruimtegebruik

Ontwikkelingen: wat komt er op ons af?

Voor dit thema zijn er geen actuele, relevante ontwikkelingen te melden.

A. Toelichting op noodzakelijk beleid

Rotonde Tivoortsebaan/Turnhoutsebaan

Voor de rotonde Tivoortsebaan/Turnhoutsebaan blijken de verkregen middelen onvoldoende om het werk te kunnen uitvoeren. We houden rekening met extra kapitaallasten.

Civieltechnische werken

Vooruitlopend op het meerjaren onderhoudsplan dat we volgend jaar afronden moeten in 2022 twee bruggen hersteld worden. Voor de brug in de Poppelseweg over de nieuwe Leij moet € 125.000 gereserveerd worden voor noodzakelijk onderhoud. Voor de vervanging van de brug in het Nieuwkerksbaantje over de Poppelse Leij is € 170.000 nodig.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt in werking op 1 januari 2022 en staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. De nieuwe wet zorgt voor minder en overzichtelijkere regels, een samenhangende benadering van de leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snellere besluitvorming. We hebben het over een grote stelselherziening van het omgevingsrecht.

In 2029 moeten alle verplichte maatregelen geïmplementeerd zijn. Om daar uiteindelijk toe te komen moet nog veel werk worden verzet, we stellen voor hiervoor budget vrij te maken:

1. De taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving nemen de komende jaren eerst nog toe. Beleidsstukken en verordeningen moeten worden aangepast aan de omgevingsvisie

en er is extra capaciteit nodig om te leren werken met nieuwe instrumenten als de omgevingstafel en kwaliteitsborging voor het bouwen. Voorgesteld wordt voor 2022, 2023 en 2024 extra budget van € 50.000 te reserveren voor VTH-taken.

2. Als de wet in werking treedt werken we met een tijdelijk omgevingsplan waarin alle ruimtelijke plannen, verordeningen en regels van de bruidsschat van het Rijk zijn samengevoegd. Het opstellen van het verplichte definitieve plan in 2023 kost € 50.000.
3. Het college heeft besloten de verplichte milieueffectrapportage uit te voeren bij ofwel de herziening van de omgevingsvisie (2024) en/of bij het omgevingsplan en/of in het kader van een projectplan. Hiervoor dient een bedrag te worden gereserveerd van € 50.000.
4. De Omgevingsvisie moet tweejaarlijks worden geëvalueerd en geactualiseerd. Hierbij worden inwoners en ketenpartners betrokken. Hiervoor dient een bedrag te worden gereserveerd van € 40.000.
5. Binnen de Omgevingswet zijn gemeenten verplicht de geluidemissie te monitoren. Van alle wegen met meer dan 1000 voertuigen per etmaal wordt de basisgeluidemissie (BGE) bepaald en van de bedrijventerreinen het geluidsreductieplafond. We verwachten hier een budget nodig te hebben van € 20.000 per jaar tot aan 2027.

Ondanks dat landelijk de verwachting is dat de transitiekosten voor invoering in 2022 hoger zijn dan in eerste instantie aangenomen, blijft compensatie -in afwachting van het totaalplaatje- vooralsnog uit. Ook omdat lokale keuzes impact hebben op het structureel effect. Op dit moment loopt de bestuurlijke consultatie voordat eind april de eerste en tweede kamer aan zet zijn. VNG adviseert vooralsnog alleen incidentele lasten van de transitie mee te nemen. Vooruitlopend op de te maken lokale keuzes heeft Goirle wel al haar kostendekkendheid van legesinkomsten in 2021 substantieel verhoogd naar ongeveer 80%. Aan de raad leggen we scenario's voor om de kostendekkendheid m.i.v. 2022 nog verder te verhogen en daarmee het nadelig effect op de exploitatie te verminderen.

De mate waarin de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) impact heeft op de legesinkomsten verschilt sterk per gemeente. Het ministerie van BZK voert momenteel nog een onderzoek uit. Rond de zomer moet hierover meer duidelijkheid zijn. Goirle volgt het advies van VNG om, in afwachting van dat onderzoek, uitsluitend incidentele middelen voor 2022 te ramen voor wettelijke taken en transitiekosten.

B. Toelichting op beleidswensen

Fietspad Riel-Gilze

Het project voor het realiseren van een vrij liggend fietspad tussen Riel en Gilze langs de Gilzerbaan is voorbereid. Beoogd is om dit samen met de gemeente Gilze-Rijen in 2022 te realiseren. Het project maakt onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma mobiliteit Noord-Brabant waardoor er een financiële bijdrage vanuit de Provincie wordt ontvangen. Tijdens de voorbereiding van de realisatie van het fietspad is de subsidie structuur van de Provincie Noord-Brabant gewijzigd. Hierdoor is de bijdrage van de Provincie aan dit project lager dan oorspronkelijk begroot en komt er afgerond € 260.000 méér voor rekening van onze gemeente. Bovendien blijkt uit de definitieve voorbereiding dat de absolute kosten van het project € 50.000 hoger uitvallen. Dit leidt ertoe dat rekening moet worden gehouden met extra jaarlijkse kapitaallast. Bij de begrotingsbehandeling kan de raad aangeven voor welke investeringsvoorstellen zij een apart raadsvoorstel voorgelegd wenst te krijgen.

Openbare verlichting

Voor de vervanging van masten en armaturen is in 2022 € 40.000 méér investeringsruimte nodig dan in vorige jaren. Voor sommige masten bestaat er een reële kans dat ze zonder vervanging gaan omvallen. Om te voldoen aan het energieakkoord 2030 is het ook nodig om armaturen in versneld tempo te vervangen. De extra kapitaallasten van de extra investeringen worden ruimschoots gecompenseerd door lagere energie- en onderhoudskosten.

Sport

We actualiseren het nieuwe meerjaren onderhoudsplan Sportparken binnen de bestaande, beschikbare financiële kaders. Afhankelijk van strategische keuzes die college en raad maken op het gebied van sport, en in relatie tot andere onderwerpen, kunnen de hiervoor geraamde bedragen wijzigen. Er is een voorstel in voorbereiding voor het weer bespeelbaar maken van de velden van MHC Goirle.

Speeltoestellen

De nota Spelen dateert van 2014 en moet geactualiseerd worden. Intern is onvoldoende capaciteit om dat zelf te doen. Als we een adviesbureau willen inschakelen, kost dat ca. € 20.000. In deze tijden van bezuiniging, kiezen we ervoor om dat uit te stellen en het huidige speelbeleid voort te zetten. Op basis daarvan is jaarlijks een krediet van € 15.000 nodig voor vervanging van kapotte toestellen. Afgelopen jaren zijn de kosten van vervanging uit de lopende kredieten voldaan. Er is geen investeringsruimte meer aanwezig voor nieuwe vervangingen. Met het hier voorgenomen krediet zijn naar verwachting de vervangingen in 2022 geborgd.

Thema 2.2 Verstandig omgaan met natuurlijke bronnen

Ontwikkelingen: wat komt er op ons af?

Afval

De huidige milieustraat aan de Nobelstraat heeft niet meer voldoende capaciteit om alle stromen te ontvangen en verwerken omdat het aantal stromen toegenomen is. Er vindt een onderzoek plaats naar de mogelijkheden om de bulkstromen tuin en puin te verplaatsen naar een andere locatie en kringloopwinkel La Poubelle om te vormen naar een circulair ambachtscentrum. Bij het vinden van een geschikte locatie voor de bulkstromen wordt samenwerking in regionaal verband als serieuze optie meegenomen.

Klimaat

Op basis van de uitgevoerde klimaatstresstest en gevoerde klimaatdialogen wordt in 2021 een uitvoeringsagenda klimaatadaptatie voorbereid. In het programma water en riolering zijn in 2020 de gemeentelijke ambities en financiële kaders voor wateroverlast vastgesteld. Voor een gedeelte van de acties in deze uitvoeringsagenda zijn middelen opgenomen in het programma water en riolering. Afhankelijk van de gemeentelijke ambities voor droogte en hitte is voor deze uitvoeringsagenda klimaatadaptatie extra budget nodig. Wij gaan ervan uit dat dit kan binnen de bestaande budgetten.

In de rijksbegroting zijn voor 2022 nog geen bedragen gereserveerd. Het nog te formeren nieuwe kabinet is daarvoor aan zet. Mogelijk biedt de voorjaarsnota van het Rijk meer zekerheid. De VNG adviseert terughoudend te zijn en niet méér budget op te nemen voor uitvoering van het klimaatakkoord dan de feitelijke bijdrage van het Rijk. Goirle baseert zich daarbij op de extra gelden voor energietransitie die met de decembercirculaire 2019 zijn ontvangen.

Warmtetransitie

Alle Nederlandse gemeenten hebben de opdracht gekregen een Transitievisie Warmte (TvW) en de daarbij horende Wijk Uitvoering Plannen (WUP) op te stellen. Deze visie en uitvoeringsplannen laten zien hoe in de toekomst overgestapt wordt naar een aardgasvrij en duurzaam warmtesysteem voor de bebouwde omgeving. In 2021 wordt samen met stakeholders de TvW voor Goirle opgesteld. In de jaren daarna worden op basis van deze visie per wijk WUP's opgesteld. In een WUP wordt samen met inwoners de overstap naar een duurzaam verwarmingssysteem verder in detail uitgewerkt. Daar waar het kan, wordt voor de visie en de uitvoeringsplannen samengewerkt met de regio.

A. Toelichting op noodzakelijk beleid

Groen

Met het oog op klimaatadaptatie en het stimuleren van biodiversiteit wordt op dit moment een nieuw programma groen opgesteld. Het beleid wordt geactualiseerd met o.a. de nieuwe thema's klimaatadaptatie en biodiversiteit. In het bijbehorende uitvoeringsprogramma worden maatregelen genoemd die vorm moeten geven aan de visie en de ambities. Daarbij hoort ook een financiële paragraaf die in de begroting voor 2022 en verder wordt opgenomen. Vooruitlopend op besluitvorming op het programma Groen, wordt voor 2022 € 50.000 gevraagd om de eerste acties die voortvloeien uit het nieuwe programma uit te voeren. Het gaat dan met name om de extra maatregelen voor klimaat en biodiversiteit die nu nog niet in het reguliere groenonderhoud vallen, maar die wel zijn vastgelegd in het klimaatakkoord.

B. Toelichting op beleidswensen

Natuurontwikkeling (EVZ)

De gemeente Goirle heeft samen met de regiogemeenten in Hart van Brabant in 2018 het regionaal Natuurbod vastgesteld. Daarmee hebben we aan de Provincie toegezegd om mee te werken aan natuurontwikkeling in onze gemeente. De ecologische verbindingszone (EVZ) Bels Lijntje is een gezamenlijke opgave van de gemeenten Tilburg en Goirle. Een EVZ zorgt voor verbindingen tussen natuurgebieden, om daarmee het leefgebied van bepaalde diersoorten te vergroten. De groenstructuur langs het Bels Lijntje functioneert nog niet als een volwaardige EVZ. Daarom is het nodig om de EVZ te versterken met stapstenen die omgevormd worden tot natuur.

Het Groenontwikkelfonds Brabant (GOB, onderdeel van Provincie Noord-Brabant) heeft in maart 2020 een subsidie toegekend voor de realisatie. Daarmee kunnen we een EVZ realiseren zonder een beroep te doen op de eigen middelen. Dit moet echter wel in de ramingen worden opgenomen. Bij raadsbesluit van 2 februari 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de realisatie van de Ecologische verbindingszone Bels Lijntje. Door de functieverandering en eventuele aankoop van gronden komt er extra areaal in onderhoud bij de gemeente, ter grootte van maximaal 4,5 ha. Dat brengt extra lasten met zich mee.

Proeftuin

Afgelopen jaar zijn de toekomstplannen van manege de Heideruiter, puinsorteerinstallatie Paulissen en de gemeentewerf in hoofdlijnen uitgewerkt tot een inrichtingsplan voor de Fokmast. Dit inrichtingsplan is de basis voor het bestemmingsplan Fokmast. Daarnaast moet aangetoond worden dat een en ander financieel haalbaar is voor alle stakeholders, dus ook voor de gemeente. Om de ontwikkelingen mogelijk te maken moeten we flankerende maatregelen nemen die een positieve bijdrage leveren voor het Natura 2000 gebied Regte Heide. De aanleg van alle infra en het verplaatsen en inrichten van de gemeentewerf komen voor rekening van de gemeente. De proeftuin is een langdurig majeur en complex project, waarvan de planvorming nu een cruciale fase in gaat. Het voornemen bestaat nog in 2021 met een apart raadsvoorstel te komen om krediet aan te vragen voor deze maatregelen. In totaal is er voor het gehele project Proeftuin een investeringskrediet nodig van

€ 3.200.000. Dit betreft de méérinvestering bovenop de bedragen die in de ramingen zijn/worden opgenomen voor het aanleggen van een 'reguliere' rotonde zoals toegelicht onder noodzakelijk beleid onder thema 2.1 . De werkzaamheden voor de Proeftuin kunnen gefaseerd worden uitgevoerd en zijn om die reden gefaseerd in de ramingen opgenomen. Bij het definitieve raadsvoorstel kan de raad uiteraard anders besluiten.

Groen

Goirle heeft een achterstand in de herplant van bomen. Er staan nog 200 bomen op de lijst die geplant moeten worden als vervanging voor bomen die gekapt zijn in de afgelopen 4 jaren. Daarvoor is in totaal € 100.000 nodig, voorstel is dit over vier jaar te spreiden.

Vooralsnog wordt het boomonderhoud binnen de huidige financiële kaders uitgevoerd. Verandering van klimaat (drogere periodes) vraagt echter een aangepaste manier van onderhoud. Om te voldoen aan de wettelijke zorgplicht is het nodig om het budget voor bomenonderhoud structureel te verhogen met € 50.000, voortkomend uit de aanbesteding.

Voor 2022 staan er een paar integrale infraprojecten op de planning voor herinrichting openbare ruimte. Hiervoor wordt ook een eenmalige bijdrage gevraagd voor groen in 2022.

Thema 2.3 Zorg voor veilige leefomgeving

Ontwikkelingen: wat komt er op ons af?

Integrale veiligheid

Op 22 oktober 2019 is de Kadernota Integrale Veiligheid 2019-2022 vastgesteld door de gemeenteraad. Het college heeft op 14 januari 2020 het Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid gemeente Goirle 2020-2022 vastgesteld. De kadernota schetst de kaders voor de te realiseren ambities op veiligheidsgebied en de prioriteiten die daarbij worden gesteld. In het uitvoeringsprogramma zijn deze kaders geconcretiseerd naar actiepunten, welke overzicht en houvast bieden bij de daadwerkelijke uitvoering van de kadernota. Ook in 2022 wordt uitvoering gegeven aan deze actiepunten. In het werkveld integrale veiligheid worden regelmatig nieuwe initiatieven gestart, maar deze worden bekostigd binnen de bestaande budgetten.

A. Toelichting op noodzakelijk beleid

Brandveiligheid

De gemeente is verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van bluswater. Daar horen ook brandputten bij. Brandputten zijn putten waaruit de brandweer grond- of oppervlaktewater kan pompen; zij worden ook voor grote branden gebruikt. Doordat er tussen gemeente en veiligheidsregio onduidelijkheid was over de verantwoordelijkheid voor de brandputten is er achterstallig onderhoud ontstaan. Momenteel functioneren 12 van de 45 brandputten onvoldoende; zij zijn afgekeurd door de veiligheidsregio en moeten zo snel mogelijk vervangen worden. Dit vergt een investering van € 170.000, die bij voorkeur in één jaar moet worden uitgevoerd.

B. Toelichting op beleidswensen

Het college voorziet voor dit thema geen wenselijk beleid waarvoor extra middelen benodigd zijn.

Programma 3 Bedrijvigheid

Visie uit de Uitvoeringsagenda 2018-2022

“Een gezonde economie draagt bij aan een krachtige samenleving, bijvoorbeeld door het bieden van werkgelegenheid, maar ook dat ondernemers vanuit een sociale betrokkenheid kennis en kunde inzetten ten behoeve van verenigingen.”

Strategische koers voor 2022 e.v.

Ondernemers in Goirle maken op dit moment zware tijden mee als gevolg van de coronamaatregelen. Tot nu toe biedt de Rijksoverheid nog steeds steunpakketten aan, maar wij verwachten dat die afgebouwd worden in de loop van 2021. Dankzij die steunpakketten is het aantal faillissementen lager dan het zelfs in ‘normale tijden’ is. De kans is echter reëel dat in de tweede helft 2021 en zeker in 2022 bedrijven alsnog niet in staat blijken om zonder de steunpakketten een doorstart te maken. Dat geldt in Goirle vooral voor de horeca en voor de winkels. Dat baart ons zorgen.

Ook zien we als gevolg van corona dat steeds meer mensen ontdekken hoe makkelijk het is om inkopen digitaal te doen en thuis te laten bezorgen. Ouderen die voor de uitbraak van corona het liefst naar een winkel gingen, durven dat nu niet. De vraag is, of dat ze wanneer het weer veilig kan, ze hun oude patroon oppakken en naar het centrum komen voor een boodschap en een kopje koffie.

Ons doel dat het centrum van Goirle aantrekkelijk is en dat er daar van alles te beleven valt, komt daarmee in gevaar. Er is al sprake van leegstand en het risico is groot dat die leegstand zal toenemen. Dat heeft mogelijk gevolgen voor vooral de lunchrooms in het centrum: zij moeten het hebben van het ‘gezellig een rondje lopen’.

Wij zijn in 2021 gestart met het actualiseren van de Economische Agenda. In verband met de coronacrisis en de grote hoeveelheid beleidsstukken waarbij input van ondernemers nodig was is, in overleg met de ondernemers, de opstelling van de Economische Agenda vertraagd. Dankzij deze vertraging kunnen wij overigens beter inspelen op de gevolgen van de coronacrisis. Het is vooraf moeilijk om in te schatten hoe veerkrachtig onze ondernemers zijn en welke mogelijkheden zij zelf zien om hun bedrijf succesvol voort te zetten. Wij zetten ook in 2022 alle middelen in die ons ter beschikking staan om onze ondernemers daarbij te faciliteren.

Samenvatting beleid per programma

		Bedragen x € 1.000			
3. Bedrijvigheid	Investering	2022	2023	2024	2025
		-	-	-	-
Eindtotaal		-	-	-	-

Thema 3.1 Bedrijvigheid

Ontwikkelingen: wat komt er op ons af?

Voor dit thema zijn er geen actuele, relevante ontwikkelingen te melden.

A. Toelichting op noodzakelijk beleid

Het college voorziet voor dit thema geen noodzakelijk beleid waarvoor extra middelen benodigd zijn.

B. Toelichting op beleidswensen

Het college voorziet voor dit thema geen wenselijk beleid waarvoor extra middelen benodigd zijn.

Programma 4 Bestuur en organisatie

Visie uit de Uitvoeringsagenda 2018-2022

“Wij willen de wendbaarheid en veerkracht van de organisatie verbeteren. Modern en duurzaam HR-beleid vinden wij van groot belang. Daarbij hoort ruimte en verantwoordelijkheid geven aan medewerkers.”

“Onze ambities ten aanzien van de Gôolse democratie in combinatie met de naderende invoering van de Omgevingswet vragen om een profiel van een ambtenaar waarin communicatievaardigheden, flexibiliteit, een dienstverlenende instelling voorop staan. Wij willen een betrokken gemeente zijn die haar inwoners kent. Een gemeente die toekomstbestendig is omdat de woningvoorraad, het voorzieningenniveau en de economische weerbaarheid het mogelijk maken dat inwoners er plezierig kunnen leven. De eigen identiteit van onze dorpen is daarbij van belang. Wij kunnen en willen daar ook aan bijdragen door een goed bestuur te vormen, dat dienstbaar is aan de inwoners.”

“Er mag meer uniformiteit komen in de kwaliteit van de dienstverlening, waarbij een duidelijke ondergrens benoemd moet worden. De ondergrens moet zo meetbaar mogelijk worden geformuleerd.”

“De Gôolse democratie moet leiden tot een hogere participatie van inwoners.”

“Wij zien graag korte lijnen tussen gemeenteraad, gemeentebestuur, inwoners, vrijwilligers, ondernemers en verenigingen.”

“Ons ambitieniveau is niet gering. Eigenlijk is het beste nog niet goed genoeg voor onze inwoners, ware het niet dat wij de gemeentelijke lastendruk (eigenlijk) niet willen laten stijgen. Sterker nog, het liefst zouden wij de gemeentelijke lasten voor inwoners en ondernemingen laten dalen.”

Strategische koers voor 2022 e.v.

We hebben in de afgelopen jaren een nieuwe visie/koers voor de organisatie bepaald. Begin 2021 startten we met werken in een nieuwe structuur. In deze structuur staan mensen centraal en dat is niet voor niets: we willen er zijn, voor onze inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen. In de komende jaren werken we verder aan de organisatie van de toekomst: een organisatie die flexibel en adaptief is, en efficiënt en dienstverlenend werkt. We doen dat aan de hand van zelforganisatie. Hierdoor kunnen medewerkers makkelijker en flexibeler inspelen op de wensen en verwachtingen van inwoners en ondernemers.

Door het vormen van een team Klantcontact in de nieuwe organisatiestructuur hebben we een belangrijke stap gezet naar meer uniformiteit in de kwaliteit van de dienstverlening. Vanuit deze positie verspreiden we dit gedachtegoed de komende jaren verder door de organisatie en brengen we de kwaliteit van onze dienstverlening naar een hoger niveau. Deze kwaliteit maken we meetbaar.

We werken zo efficiënt mogelijk. Dat betekent dat we ook voor onze dienstverlening keuzes moeten maken. We zijn op dit moment voornamelijk bezig met het verbeteren van elke afzonderlijke ingang naar de gemeente (balie, website, e-mail, telefonie, social media enz.). De komende jaren zal die aandacht verschuiven naar (het verbeteren van) de samenhang tussen al deze ingangen.

De afgelopen jaren heeft de gemeenteraad veel geïnvesteerd in de Gôolse democratie. Wij verwachten dat wij daar nog beter op kunnen aansluiten door de nieuwe organisatievisie met o.a. als uitgangspunt dat wij meer van buiten naar binnen werken. Ook de beweging die is ingezet op grond van de Omgevingswet waarbij de gemeente veel nadrukkelijker luistert naar wat inwoners vinden van een (woningbouw)project of een nieuwe beleidsontwikkeling, past hierin. Het vraagt wellicht wel om opnieuw te kijken naar de rolverdeling. Het college zal de inhoud van haar voorstellen aan de raad mede baseren op de omgevingsdialoog. Inwoners verwachten dat zij invloed hebben. De nieuwe opzet met beeldvormende vergaderingen biedt daarvoor veel kansen. Mogelijk ligt er nog wel een uitdaging voor de raad om goed uit te leggen wanneer zij op grond van het algemeen belang toch een andere keuze maakt.

Samenvatting beleid per programma

Bedragen x € 1.000

4. Bestuur en organisatie	Investering	2022	2023	2024	2025
4.1 Bestuur	175	121	86	86	86
A: Noodzakelijk beleid	-	44	44	44	44
B: Beleidswensen	175	77	42	42	42
4.2 Dienstverlening	-	25	25	25	25
A: Noodzakelijk beleid	-	25	25	25	25
Eindtotaal	175	146	111	111	111

Thema 4.1 Bestuur

Ontwikkelingen: wat komt er op ons af?

Wachtgeld bestuurder

Begin 2021 is een wethouder afgetreden. Voor 2022 en deels 2023 dient nog rekening gehouden te worden met wachtgeldverplichtingen. Het BBV staat toe dat daarvoor een voorziening wordt gevormd in het jaar van ontstaan van de verplichting. In de bestuursrapportage 2021 houden we met deze post rekening.

A. Toelichting op noodzakelijk beleid

Informatie- en communicatievoorzieningen raad

Op grond van de Verordening rechtspositie Raads-, commissie- en burgerleden gemeente Goirle 2019 stelt het college van burgemeester en wethouders ten laste van de gemeente aan een raadslid, een wethouder of de burgemeester voor de duur van de uitoefening van zijn functie informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking. Na de verkiezingen van 2022 verstrekken we daarom de raads- en burgerleden een tablet (iPad) zodat zij goed zijn toegerust om hun werk als raads- en burgerlid adequaat en digitaal te kunnen uitvoeren.

Herverzekeren risico's wet APPA

De gemeente loopt financiële risico's bij mogelijke duurzame arbeidsongeschiktheid en overlijden van bestuurders. Vanwege de omvang van deze risico's wordt in het tweede kwartaal 2021 nog een raadsvoorstel voorbereid en aangeboden. Met de financiële consequenties daarvan moet al wel rekening worden gehouden.

In het kader van de Wet APPA is de gemeente in feite pensioen- en sociale zekerheidsuitvoerder. Op dit vlak ontbreekt de benodigde vakkennis en daarmee zijn we onvoldoende in staat op alle fronten te anticiperen op voortdurende wijzigingen in complexe wet- en regelgeving op dit gebied en bestuurders op dit punt adequaat te kunnen informeren. Daarom stelt het college voor de uitvoering en administratie van de Wet APPA, waarin dan ook de verzekeringscomponent wordt meegenomen, in een totaal oplossing uit te besteden aan een externe partij.

B. Toelichting op beleidswensen

Verkiezingen

In 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Voorstel is extra budget te reserveren voor integriteitsonderzoek voor kandidaat wethouders en de Verklaring Omtrent Gedrag voor kandidaat-raadsleden. Daarnaast houden we rekening met extra kosten voor administratie griffie (o.a. aanpassingen aan de website) en extra budget voor opkomstbevordering, stemhulp, communicatie en een inwerkprogramma voor de nieuwe raads- en burgerleden. Voor evaluatie en aanpassingen aan de vergaderwijze wordt een PM post gemeld.

Faciliteiten raad

De vergaderinstallatie in de raadszaal is in 2015 in gebruik genomen. Voor deze techniek geldt een standaard afschrijvingstermijn van 5 tot 7 jaar. Het geraamde bedrag is een eerste indicatie en moet nader onderbouwd worden op basis van deskundig advies, waarbij het geheel technisch duurzaam en actueel wordt onderhouden en voldoet aan de noodzakelijke functionaliteiten.

De e-mail-faciliteiten voor raads- en burgerleden breiden we uit met een eigen @goirle account. Daarmee kunnen raads- en burgerleden mail, bestemd van en voor de uitvoering van het raadslidmaatschap, scheiden van hun privé-mail. We bevorderen hiermee eenduidigheid en vergemakkelijken de communicatie door en voor raads- en burgerleden, en bevorderen hiermee ook de informatieveiligheid en privacy.

Thema 4.2 Dienstverlening

Ontwikkelingen: wat komt er op ons af?

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

Medio 2022 wordt naar verwachting de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) van kracht. Door deze wet krijgen inwoners en ondernemers het recht om digitaal met de gemeente te communiceren. De gemeente wijst de digitale kanalen aan die daarvoor gebruikt kunnen worden (website/e-mail etc.). Bij het gebruik van de digitale weg gelden nieuwe waarborgen, zoals notificatie, ontvangstbevestiging en termijnverlenging bij storing. Hiervoor zijn aanpassingen nodig in processen en systemen.

Wet open overheid

Naar verwachting wordt de Wet open overheid in 2022 van kracht. De wet is bedoeld om overheden transparanter te maken. Het is vanaf dan verplicht om actief zo veel mogelijk informatie zo vroeg mogelijk openbaar te maken. Denk bijvoorbeeld aan agenda's en besluitenlijsten van vergaderingen van het college van B&W en verstrekte informatie bij Wob-verzoeken. Voor deze actieve openbaarmaking zijn aanpassingen nodig in processen en systemen.

In de loop van 2021 krijgen we meer zicht op de impact, en dus ook op de bijkomende kosten.

A. Toelichting op noodzakelijk beleid

Het college voorziet voor dit thema geen noodzakelijk beleid waarvoor extra middelen benodigd zijn.

B. Toelichting op beleidswensen

Digitale toegankelijkheid

In maart 2018 heeft de gemeenteraad de inclusie agenda opgesteld. In deze agenda draait het erom dat voorzieningen voor mensen met een beperking een plek krijgen in ons beleid en in ontwikkelingen. Op 23 september 2020 is de Wet digitale overheid ingegaan. Deze wetgeving stelt dat informatie voor iedereen – met of zonder beperking – bruikbaar moet zijn. Als gemeente moeten wij voldoen aan het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid, een onderdeel van de Wet digitale overheid. De eisen en verplichtingen op het gebied van digitale toegankelijkheid gelden niet alleen voor www.goirle.nl maar voor alle websites en webapplicaties waar we eigenaar van zijn, aan meebetalen of mede-opdrachtgever voor zijn. We moeten aanpassingen doen in systemen en documenten en tweejaarlijks een audit om te blijven voldoen aan deze wet. Dit draagt tevens bij aan een van de doelen uit het bestuursakkoord om te bewerkstelligen dat in het kader van inclusie iedereen mee kan doen.

Algemene dekkingsmiddelen en Overhead

De visie uit de Uitvoeringsagenda 2018-2022 op algemene dekkingsmiddelen en overhead is meegenomen onder programma 4. Bestuur en Organisatie.

Strategische koers voor 2022 e.v.:

Algemene dekkingsmiddelen

Zoals ook in de inleiding is aangegeven, is het de afgelopen jaren lastig geworden om te komen tot een financieel reëel en structureel evenwichtig meerjarenperspectief. Uitgaven en inkomsten zijn niet met elkaar in evenwicht en leiden tot verhoging van de lastendruk bij onze inwoners. Tegen die achtergrond zal een strategische heroriëntatie moeten leiden tot keuzes om dit een halt toe te roepen.

Bedrijfsvoering en overhead

De gemeentelijke organisatie is volop in beweging. Externe ontwikkelingen, zoals de participatiesamenleving en de overheveling van taken naar gemeenten, vragen om flexibeler organisaties. We zitten als gemeente midden in deze verandering, die zich in eerste instantie richt op de organisatie van het primaire proces. Deze veranderingen hebben echter ook fundamentele gevolgen voor de wijze waarop een gemeente de bedrijfsvoering vormgeeft, vooral voor de ondersteuning die gewenst is vanuit de organisatie.

De aard en omvang van de overhead veranderen. Dit onder meer door toenemende automatisering, veranderende wet- en regelgeving en verschuiving van verantwoordelijkheden naar het primaire proces. Om van toegevoegde waarde te zijn en te blijven is het belangrijk dat de overhead hierop anticipeert en hierin meebeweegt in dialoog met het primaire proces. Het gaat hierbij vooral om de mate waarin zij bijdraagt aan goede en betaalbare dienstverlening aan onze inwoners.

De eerste stap is in 2021 ambtelijk gezet door het onderbrengen van alle bedrijfsvoeringsonderdelen in hetzelfde domein. Vanuit deze positie gaan we een omslag bewerkstelligen van een ondersteunende rol naar de meewerkende rol van de bedrijfsvoeringsfuncties, of soms zelfs een strategische rol. Bedrijfsvoering moet daarom zichtbaarder worden, het komt als het ware uit de 'donkere krochten' van het gemeentehuis. We gaan de rol die bedrijfsvoering kan en moet spelen expliciteren in een overkoepelende visie op bedrijfsvoering. Hierbinnen komen alle bedrijfsvoeringsonderdelen samen op basis van reeds bestaande dan wel nog te maken visiedocumenten op deze onderdelen. Hiermee geven we een strategische doorkijk in meerjarenperspectief en de ontwikkelingen die binnen bedrijfsvoering op ons af gaan komen. Om daarmee ook een nog beter inzicht te krijgen in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten en het halen van haar doelstellingen binnen de beleidsprogramma's.

Informatievoorziening en ICT als strategische pijler van de bedrijfsvoering

Digitalisering neemt een steeds grotere vlucht in de maatschappij. Dat raakt het functioneren van de gemeentelijke organisatie, zowel voor de dienstverlening als de bedrijfsvoering. Digitale trends die om aandacht vragen zijn informatiebeveiliging, verdere digitalisering van de dienstverlening en meer focus op social media, informatiemanagement en datagedreven werken. Om aan de eisen en verwachtingen van inwoners en bedrijven te voldoen en ze (nog) beter te bedienen is deze verdere digitalisering een vereiste. Authenticatie, identificatie en selfservice zijn hierbij sleutelwoorden.

Daarnaast speelt een ontwikkeling naar het meer op afstand zetten van de techniek, dus niet langer in eigen beheer maar in de Cloud. Ook de communicatie met inwoners en bedrijven is mede door digitalisering aan verandering onderhevig. Om aan deze ontwikkelingen tegemoet te komen is het

noodzakelijk om de informatievoorziening, ICT en werkprocessen toekomstbestendig door te ontwikkelen. Dit is in samenwerking met Hilvarenbeek, Oisterwijk en Equalit.

Samenvatting beleid per programma

Bedragen x € 1.000					
5. Algemene dekkingsmiddelen en overhead	Investering	2022	2023	2024	2025
5.2 Overhead	-	602	443	368	293
A: Noodzakelijk beleid	-	252	158	158	158
B: Beleidswensen	-	350	285	210	135
Eindtotaal	-	602	443	368	293

Thema 5.1 Algemene dekkingsmiddelen

Ontwikkelingen: wat komt er op ons af?

Herijking gemeentefonds

In december 2020 heeft de minister aangekondigd dat invoering van de herverdeling is uitgesteld tot 2023. Dat betekent geen financiële impact van de herverdeling op de rijksmiddelen van 2022. In het voorjaar van 2021 laat de minister van BZK zich adviseren door ROB en VNG. Uiterlijk bij de Meicirculaire 2022 wordt duidelijkheid verwacht. Dat hangt mede af van de snelheid waarmee een nieuw kabinet zal zijn geformeerd.

Op basis van de gepubliceerde indicatieve herverdeeffecten per gemeente staat Goirle er niet rooskleurig voor. De herverdeling is nog niet definitief en kan minder of meer tegenvallen. Weliswaar geeft uitstel van het moment van invoering tijdelijke lucht in de meerjarenbegroting (Goirle heeft rekening gehouden met ingroei van het nadelig effect vanaf 2022 - dat komt te vervallen), het op dit moment voorziene nadelige effect met een orde van grootte van € 1.5-2 mln. per jaar onderstreept de noodzaak tot het voeren van een strategische discussie.

In onze meerjarenraming 2022-2024 hadden wij al geanticipeerd op de herverdeling. Wij waren uitgegaan van een nadeel van € 600.000 in 2022 en vanaf 2023 was rekening gehouden met een structureel nadeel van € 1,2 miljoen. Omdat de herverdeling een jaar is uitgesteld en bovendien meer gefaseerd wordt ingevoerd, ontstaat in de eerste jaren een fictief voordeel ten opzichte van onze meerjarenraming.

We nemen initiatieven om, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten met vergelijkbare effecten en in de regio, in de richting van het ministerie van BZK, Raad van het Openbaar Bestuur (ROB), Provincie en VNG, de uitzonderlijk nadelige gevolgen voor Goirle nadrukkelijk onder de aandacht te brengen.

Opschalingskorting

In de huidige accessen van het gemeentefonds is rekening gehouden met de opschalingskorting. Onzeker is of de tijdelijke bevrozing van de oploop van die opschalingskorting door het demissionaire of nieuwe kabinet ook voor 2022 wordt voortgezet. Om geen dubbeling met de ontwikkelingen voor

jeugdzorgcompensatie in te boeken houdt Goirle geen rekening met structurele meevallers vanwege temporisering van de opschalingskorting. Dat is in lijn met het advies van de VNG.

Accres gemeentefonds

In de vorige kabinetsperiode was de uitkering gekoppeld aan de rijksuitgaven. Met de komst van de coronacrisis is die koppeling voor 2020 en 2021 landelijk losgelaten. Nog onzeker is of de nieuwe regeringspartijen de koppeling gaan herstellen en wat daarvan de financiële impact zal zijn. De meerjarige accessen voor Goirle zijn nog geraamd op basis van de Meicirculaire 2020. Doorrekening op basis van de Septembercirculaire 2020 geeft geen aanleiding tot bijstelling en kan naar verwachting budgetneutraal worden verwerkt.

Loon-/prijsontwikkeling

Eind maart zijn de cijfers van het centraal economisch planbureau gepubliceerd, met daarin de voorspellingen voor 2022. Deze zijn een hulpmiddel van wat wij als gemeenten prognosticeren voor de loon- en prijsontwikkelingen. In de meerjarenraming houden we rekening met de percentages die het Rijk hiervoor hanteert in de Meicirculaire.

A. Toelichting op noodzakelijk beleid

Het college voorziet voor dit thema geen noodzakelijk beleid waarvoor extra middelen benodigd zijn.

B. Toelichting op beleidswensen

Het college voorziet voor dit thema geen wenselijk beleid waarvoor extra middelen benodigd zijn.

Thema 5.2 Overhead

Ontwikkelingen: wat komt er op ons af?

Heroriëntatie op de belastingsamenwerking GHO

Het huidige contract met de dienstverlener loopt af. We bekijken de komende periode op welke manier de samenwerking op het gebied van uitvoering van de gemeentelijke belastingen (inclusief WOZ) wordt ingevuld.

Wetgeving

We bereiden de organisatie voor op de komst van de Wet elektronische publicaties (Wep) en Wet open overheid (Woo). De met deze wetten samenhangende processen en systemen worden hierin meegenomen.

Grondexploitaties en personeel

Het aantal te exploiteren gronden (grondexploitatie) wordt minder. We moeten er voor de toekomst rekening mee houden dat de kosten van de formatie die voor deze projecten werkt, niet langer uit deze budgetten betaald kan worden.

A. Toelichting op noodzakelijk beleid

Personeel

Sinds de begroting 2019 dekten we tijdelijk een aantal formatieplaatsen uit de algemene weerstandsreserve voor de duur van drie jaren. De verwachting was hierbij dat binnen een termijn van drie jaar een deel van de formatie niet meer nodig zou zijn vanwege (regionale) samenwerking, doorontwikkeling, realisatie van doelen of afname van het takenpakket. Dat is nog niet het geval. De Provincie staat niet toe dat deze formatie nog langer uit de AWR wordt bekostigd. Daarom moeten we deze formatie onder brengen in de reguliere begroting.

Intranet

Het huidige platform waar ons intranet op draait wordt vanaf december 2021 niet meer ondersteund door de leverancier. Dit betekent dat we over moeten gaan op een nieuw intranet. Dit geldt ook voor het intranet van Hilvarenbeek en Oisterwijk en ons gezamenlijke intranet.

B. Toelichting op beleidswensen

Formatie

Beleidsmedewerker sociaal domein

Afgelopen jaren is de scope van Sociaal Domein steeds dynamischer en groter geworden: de wet inburgering komt er aan, inclusie agenda, mantelzorg beleid, personen verward gedrag en de veelal regionale uitvoeringsagenda's voor de wettelijke taken van Wmo en Jeugd. Er is een grote diversiteit aan onderwerpen/taakvelden die met relatief weinig mensen beleidsmatig wordt opgepakt. Op het moment dat we deze functie niet verlengen is er een groot risico dat een aantal wettelijke taken zoals hierboven in het gedrang komen. Dit is niet wenselijk vanuit collegiaal oogpunt, politiek niet en voor de inwoners niet omdat er dan geen goede vertaling naar de uitvoering kan plaatsvinden. Wel is de verwachting dat vanwege de beheersmaatregelen en doorgevoerde en mogelijk aanstaande beleidswijzigingen de functie na 3 jaar kan komen te vervallen. We nemen de functie derhalve tijdelijk voor de duur van 3 jaar op in de formatie en exploitatie. Vanwege BBV-vereisten is dekking uit de AWR niet langer toegestaan

Functioneel beheerder

Het juist beheren van de in de organisatie gebruikte applicaties is onontbeerlijk. De vertaling van wensen van gebruikers naar de applicatie, het leggen van koppelingen met andere applicaties, het uitvoeren van updates, en het onderhouden van leverancierscontacten is een takenpakket wat vraagt om specifieke deskundigheid en niet bij de eindgebruiker kan worden belegd. Vanwege de vertraagde aanbestedingsprocedure op het burgerzakenpakket kan pas vanaf 2022 gestart worden met de implementatie bij Hilvarenbeek en Oisterwijk en harmonisatie met Goirle op dit gebied. Betekent voor nu dat we de functie tijdelijk blijven opnemen in de formatie. Vanwege BBV-vereisten is dekking uit de AWR niet langer toegestaan. Vanaf 2023 kunnen we met minder formatie toe door het te beleggen in GHO-verband. Daarmee geven we invulling aan de bijbehorende taakstelling.

Juridisch medewerker Omgevingsrecht

Voor het behandelen van handhavingsverzoeken, het voeren van bezwaar- en beroepsprocedures en voor het geven van juridische adviezen hebben we deze functie nodig. Deze werkzaamheden zijn structureel. De komst van de Omgevingswet gaat hier niets aan veranderen. Met name in de eerste jaren van deze nieuwe wet hebben we nog veel te ontdekken op juridisch vlak.

Informatievoorziening en ICT

In 2018 heeft de raad besloten om over te stappen naar Equalit en de processen op het gebied van informatievoorziening en ICT en harmoniseren. Daarnaast is in GHO-verband een visie op informatiemanagement vastgesteld waarin eveneens de samenwerking wordt genoemd als een van

de speerpunten. De uitwerking hiervan wordt op dit moment vastgelegd in een dashboard, waarin we concreet uitwerken welke ontwikkelingen op dit vlak nog (meer) op ons af gaan komen. Uw raad ontvangt dit op korte termijn. We doen u nu al vast de volgende investeringsvoorstellen:

Datagedreven werken

Gegevens vormen de bouwstenen waaruit informatie voor de sturing, beheersing en uitvoering van de gemeente wordt geproduceerd. Gegevens zijn hiermee één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen van de gemeente. Het is daarom van belang om processen en producten in te richten waarmee de uitwisseling, kwaliteit, beveiliging en transparantie over de verwerking van gegevens informatiekundig vorm gegeven wordt. De omgeving (inwoners, politiek en partners) van de gemeente verandert voortdurend.

Afgelopen jaar is er veel ervaring opgedaan met data-gedreven werken. En hebben we geleerd wat dat in de praktijk oplevert. Ook onze huidige tekortkomingen zijn hieruit nog eens helder naar voren gekomen. Kort samengevat is er van centraal gegevensmanagement op dit moment geen sprake; processen zijn niet uniform ingericht, er is geen centraal beleid, geen centraal gegevensbeheer en geen centrale sturing op de kwaliteit van onze gegevens. Dit gaan we verbeteren; we hebben in de GHO-samenwerking datagedreven werken verheven tot prioritair project en hierin de ambitie uitgesproken om te groeien naar een voor GHO passend niveau van centraal datamanagement.

Hiermee verdiepen en versnellen we onze expertise op het gebied van gegevensmanagement, wat een harde voorwaarde is om als organisatie op onze gegevens te kunnen sturen, en indicatoren te kunnen formuleren waarop we bestaand beleid kunnen toetsen. De kwaliteit van onze gegevens is immers leidend voor de kwaliteit van onze diensten, onze mogelijkheden om te sturen, te handhaven, de effectiviteit van ons beleid te toetsen, et cetera. Structurele licentie-, onderhoudskosten en een centraal gegevensmagazijn bedragen € 77.000.

Om deze omgeving zo goed mogelijk te kunnen bedienen is er vanuit GHO-medewerkers een groeiende vraag naar data, voor zowel sturing als beleid. Op dit moment wordt er niet of nauwelijks geanticipeerd op deze vragen, ze worden opgepakt door collega's die data 'erbij' doen. Hierdoor kan de kwaliteit van de rapportages en de planning vaak niet gegarandeerd worden en is er geen overzicht of helicopterview over alle informatiestromen. Gegevensmanagement moet een structurele plek krijgen in de organisaties, processen moeten ingericht worden en datagedreven werken dient onderdeel te worden van de organisatiecultuur. Hier zetten we stappen in door ook de organisatie hier structureel op in te richten, dit doen we in GHO-verband. We breiden hiertoe de formatie uit, waarbij iedere organisatie 1,9 fte inbrengt voor de functies gegevenscoördinator, data-analist, gegevensbeheerder en data-engineer. Hiervoor is een bedrag van € 100.000 opgenomen.

Er zijn nog geen businesscases beschikbaar van datagedreven werken. Dat komt omdat de meeste gemeenten nog bezig zijn met het opzetten en de implementatie. Daardoor zitten ze nog in de investeringsfase. Het uitbetalen van al die investeringen moeten nog komen. Wel kan worden benoemd waar opbrengsten en publieke waarden per domein uit kunnen bestaan:

domein sociaal: zorgconsumptie in beeld, optimaal inzetten wijkteams, bestrijding uitkeringsfraude, juiste raadsinformatie, probleemgebieden in kaart, stapeling van zorg voorkomen.

domein fysiek: afvalstromen optimaliseren, vergunningsaanvragen stroomlijnen, verkeersstromen verbeteren (minder CO2 uitstoot), trends in planmatig onderhoud.

domein publiek: optimale kanaalsturing, baliebezoek verminderen, snelle afhandeling van vragen, trends en analyses in klantvragen.

domein bedrijfsvoering: strategische personeelsplanning, voorspellende analyses verzuim, efficiënt zaakgericht werken, documentstromen in beeld, archief optimalisatie.

Voorbeelden zijn niet uitputtend; er is nog zoveel meer mogelijk.

Migratie Burgerzakenapplicatie naar Equalitverband

In 2020 hebben we een deel van onze dienstverlening verbeterd door een traject waarin we onze burgerzakenapplicatie hebben vervangen. Op dit moment doet zich de kans voor om aan te haken bij een gezamenlijke aanbesteding voor dezelfde applicatie in Equalitverband waarbij samenwerking geïntensiveerd kan worden en verdere kwaliteitsverbetering (o.a. de stap naar de 'Cloud') mogelijk wordt tegen gelijkblijvende kosten tot eind 2027. De eenmalige kosten voor migratie van data, inrichting, hardware zijn € 30.000.

Financiën

Prognose meerjarenperspectief

Perspectief 2022 en meerjarenramingen 2023-2025	Bedragen x € 1.000			
	2022	2023	2024	2025
	-	-		
A. Uitkomst begroting 2021 en meerjarenraming *	1.962	2.681	-2.979	-3.000
Dekkingsvoorstel 1e wijziging 2021	1.873	1.873	1.873	1.873
Aanvullende structurele dekking n.a.v. Provincie	80	80	80	80
Terugdraaien opgenomen herverdeling vanaf 2022	600	1.200	1.200	1.200
Inboeken herverdeling gemeentefonds vanaf 2023	0	-360	-720	-1.080
B. Uitgangspositie voor Perspectiefnota 2022	591	112	-546	-927
Noodzakelijk beleid (structureel)	-448	-364	-364	-314
Noodzakelijk beleid (incidenteel)	-185	-50	-90	0
C. Prognose meerjarenperspectief incl. noodzakelijk beleid	-42	-302	-1.000	-1.241
Beleidswensen (structureel)	-520	-537	-527	-452
Beleidswensen (incidenteel)	-177	0	0	0
D. Prognose meerjarenperspectief incl. alle beleidsvoornemens*	-739	-839	-1.527	-1.693

* Excl. Actualisatie langjarige ramingen en incl. realisatie bezuinigingstaakstelling

Financiële gevolgen autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen zijn binnen de programma's nader toegelicht. Daar waar dit een extra beslag op middelen met zich meebrengt zijn deze beschreven onder de onvermijdelijke/onontkoombare beleidsvoornemens.

Detailinformatie beleid per programma

In onderstaand overzicht zijn alle beleidsvoornemens opgenomen per programma en thema waarvoor een extra middelenbeslag nodig is.

In het geval dat het beslag op exploitatiemiddelen voortkomt uit kapitaallasten voor een investeringskrediet, is ook het bedrag per krediet vermeld. Conform art. 5.2 van de Financiële verordening kan de raad bij de begrotingsbehandeling aangeven of zij voor een investeringsvoornemen een apart raadsvoorstel wenst te ontvangen.

Bedragen x € 1.000

	Investering	2022	2023	2024	2025	I/S
1.1 Preventie	0	45	8	8	8	
<i>B: Beleidswensen</i>	-	45	8	8	8	
Schuldhelpverlening	-	37	-	-	-	I
Jeugdwerkloosheid	-	8	8	8	8	S
1.2 Onderwijs	-	27	27	27	27	
<i>A: Noodzakelijk beleid</i>	-	27	27	27	27	
Regionale samenwerking leerplicht	-	27	27	27	27	S
1.3 Zorg en activering	-	85	10	10	10	
<i>A: Noodzakelijk beleid</i>	-	PM	PM	PM	PM	
Effecten van de coronacrisis	-	PM	PM	PM	PM	I/S
<i>B: Beleidswensen</i>	-	85	10	10	10	
Regiovervoer	-	25	-	-	-	I
Regiesysteem (aanschaf)	-	50	-	-	-	I
Regiesysteem (onderhoud)	-	10	10	10	10	S
1. Inwoner	-	157	45	45	45	
	Investering	2022	2023	2024	2025	I/S
2.1 Slim omgaan met ruimtegebruik	1.975	243	168	208	68	
<i>A: Noodzakelijk beleid</i>	1.795	227	152	192	52	
Rotonde Tivoortsebaan/Turnhoutsebaan	1.500	75	75	75	75	S
Reeds aanwezige dekking rotonde		-48	-48	-48	-48	S
Civieltechnisch: Brug Nieuwkerksbaantje	170	5	5	5	5	S
Civieltechnisch: Brug Poppelseweg Nieuwe Leij	125	125	-	-	-	I
Omgevingswet: Geluid onder de Omgevingswet	-	20	20	20	20	S
Omgevingswet: MER Omgevingsvisie	-	-	-	50	-	I
Omgevingswet: Opstellen definitief Omgevingsplan	-	-	50	-	-	I
Omgevingswet: Periodieke evaluatie en actualisatie	-	-	-	40	-	I
Omgevingswet: Uitvoering VTH beleid	-	50	50	50	-	S
<i>B: Beleidswensen</i>	180	16	16	16	16	
Fietspad Riel Gilze (extra kapitaallasten)	-	14	14	14	14	S
Openbare verlichting	165	8	8	8	8	S
Openbare verlichting (terugverdieneffect)	-	-8	-8	-8	-8	S
Sport	-	PM	-	-	-	I
Speeltoestellen	15	2	2	2	2	S

2.2 Verstandig omgaan met natuurlijke bronnen	3.490	174	176	241	241	
<i>A: Noodzakelijk beleid</i>	-	50	-	-	-	
Groen	-	50	-	-	-	I
<i>B: Beleidswensen</i>	3.490	124	176	241	241	
Natuurontwikkeling (EVZ)	-	14	14	14	14	S
Proeftuin: Nieuwkerksbaantje	470			23	23	S
Proeftuin: Ronde	850	43	43	43	43	S
Proeftuin: Ventweg Turnhoutsebaan	850			42	42	S
Proeftuin: Verplaatsen gemeentewerf	1.030		52	52	52	S
Groen: herplant bomen	100	6	6	6	6	S
Groen: boomonderhoud	-	50	50	50	50	S
Groen: infraprojecten	190	11	11	11	11	S
2.3 Zorg voor een veilige leefomgeving	170	8	8	8	8	
<i>A: Noodzakelijk beleid</i>	170	8	8	8	8	
Brandveiligheid: brandputten	170	8	8	8	8	S
2. Leefomgeving	5.635	425	352	457	317	
	Investering	2022	2023	2024	2025	I/S
3. Bedrijvigheid		-	-	-	-	
	Investering	2022	2023	2024	2025	I/S
4.1 Bestuur	175	121	86	86	86	
<i>A: Noodzakelijk beleid</i>	-	44	44	44	44	
Informatie- en communicatievoorzieningen raad	-	10	10	10	10	S
Herverzekeren risico's APPA (minimaal)	-	23	23	23	23	S
Uitbesteden totaaloplossing wet Appa	-	11	11	11	11	S
<i>B: Beleidswensen</i>	175	77	42	42	42	
Verkiezingen	-	35	-	-	-	I
Faciliteiten raad: installatie raadszaal	175	27	27	27	27	S
Faciliteiten raad: mailaccounts @Goirle	-	5	5	5	5	S
Herverzekeren risico's APPA (optioneel)	-	10	10	10	10	S
4.2 Dienstverlening	-	25	25	25	25	
<i>A: Noodzakelijk beleid</i>	-	25	25	25	25	
Digitale toegankelijkheid	-	25	25	25	25	S
4. Bestuur en organisatie	175	146	111	111	111	

	<u>Investering</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>I/S</u>
5.2 Overhead	-	602	443	368	293	
<i>A: Noodzakelijk beleid</i>	-	252	158	158	158	
Herstel dekking formatie	-	242	158	158	158	S
Vernieuwen intranet	-	10	-	-	-	I
<i>B: Beleidswensen</i>	-	350	285	210	135	
Personeel - structurele formatie	-	143	183	183	183	S
Extra taakstelling personeel	-	-	-75	-150	-225	S
Datagedreven werken	-	177	177	177	177	S
Migratie Burgerzaken applicatie	-	30	-	-	-	I
5. Algemene dekkingsmiddelen en overhead	-	602	443	368	293	
Eindtotaal noodzakelijk en wenselijk beleid	5.810	1.330	951	981	766	
Waarvan incidenteel noodzakelijk en wenselijk beleid		-362	-50	-90	0	I
Structureel effect beleidsvoornemens Perspectiefnota 2022		968	901	891	766	S

Follow up bezuinigingen

Zowel bij de besluitvorming over de begroting 2020 als de begroting 2021 is door de raad een maatregelpakket aan -veelal structurele- bezuinigingen vastgesteld. Het merendeel van die bezuinigingen is inmiddels gerealiseerd. Bij de bestuursrapportages informeren wij u over die bezuinigingen en doen we -in geval van realisatie- een verzoek tot décharge. In deze Perspectiefnota informeren wij u uitsluitend over ingeboekte bezuinigingsmaatregelen waarvan realisatie nog niet zeker is; daarmee vormen zij feitelijk een risico voor het gepresenteerde meerjarenperspectief. Dat gaat uit van volledige, meerjarige realisatie. In het raadsvoorstel bij de begroting 2021, waarin het dekkingsvoorstel was opgenomen, bent u geïnformeerd over het risico dat een korte tijdspanne voor voorbereiding en realisatie van bezuinigingen met zich meebrengt. Dat risico maken we hier voor 2022 inzichtelijk.

Programma 1: Inwoner

Kostenbeheersing Lokaal Opgave Team (LOT)

We inventariseren en realiseren het pakket beheersmaatregelen dat is opgenomen in de begroting 2021. Op basis van de inventarisatie wordt ook het perspectief voor 2022 en verder duidelijk. Hierbij nemen we ook de impact van corona op de haalbaarheid van specifieke maatregelen mee. Het uitgangspunt blijft dat we de benodigde bezuinigingen structureel moeten realiseren binnen het Sociaal Domein. In aanloop naar de begroting 2022 onderzoeken we in relatie tot de LOT-opgave ook de mogelijk positieve effecten van de eerste prognoses van regionale jeugdzorg en de berekening van de inkoopverdieneffecten.

Programma 2: Leefomgeving

Verminderen aantal afvalbakken in de openbare ruimte

Er heeft inventarisatie plaatsgevonden over de vullingsgraad. Op basis van deze gegevens en nieuwe richtlijnen over de plek waar een afvalbak thuishoort gaat Antea aan de slag. Dit wordt een combinatie met het project zwerfafval. Realisatie van de beoogde € 20.000 is nog onzeker.

Zwerfafval opruimen door sportclubs

Zie toelichting bij afvalbakken. Realisatie van de beoogde € 20.000 is nog onzeker.

Opbrengsten windmolens en zonneparken

Op dit moment is nog onzeker of, en zo ja in welke mate de opbrengsten van windmolens en zonneparken als extra inkomstenbron kunnen worden ingerekend.

Programma 3: Bedrijvigheid

Verhogen reclame-inkomsten

Prioritering van werkzaamheden in combinatie met beschikbare capaciteit leiden ertoe dat hiervoor nog geen concrete bedragen kunnen worden geraamd.

Algemene dekkingsmiddelen en Overhead

Verhogen parkeerbelasting:

Prioritering van werkzaamheden in combinatie met beschikbare capaciteit leiden ertoe dat hiervoor nog geen concrete bedragen kunnen worden geraamd.

Efficiency op mobiliteitskosten toezichthouders:

Vanwege capaciteitsgebrek en andere prioriteiten is er nog geen opvolging gegeven aan deze bezuinigingsopdracht.

Vermindere bedrijfsvoeringskosten: verhogen efficiency en terugdringen formatie

Een deel van deze bezuiniging is gerealiseerd. We moeten echter ook rekening houden met een nadelig effect van een aantal, eerder in deze Perspectiefnota benoemde zaken zoals het wegvallen van de tijdelijke dekking uit de AWR voor een aantal bij de begroting 2019 opgevoerde formatieplaatsen en de formatie welke op termijn niet meer uit de grexen kan worden bekostigd.

Verder kan van invloed zijn:

- als gevolg van verplichte re-integratieactiviteiten bovenformatief verklaren van medewerkers die niet meer kunnen terugkeren in de eigen functie;
- verplichtingen als gevolg van sociale zekerheid op het vlak van onvrijwillige werkloosheid en arbeidsongeschiktheid (eigen risico bij WW en WGA)

Om het netto-effect deels te neutraliseren stellen we voor gelijktijdig een hogere taakstellende bezuiniging op de totale formatie op te nemen, die op basis van een ingroeimodel door natuurlijk verloop en herbeleggen van taken in de organisatie de belasting op de exploitatie moet verlichten.

Uitgangspunten begroting 2022

	2021	2022
Autonome gegevens		
Aantal inwoners per 1 januari	24.000	24.050
Aantal woonruimten 1 januari	10.450	10.550
Jaarlijkse toename inwoners	200	150
Jaarlijkse toename woningen	100	100
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	1.460	1.475
Aantal leerlingen (voortgezet)		
speciaal onderwijs	480	480
Aantal leerlingen basisonderwijs	2.350	2.350
Overige uitgangspunten		
Stijging van de lonen	3,00%	2,00%
Stijging lonen meerjarenbegroting	3,00%	2,00%
Stijging van de prijzen	1,50%	1,50%
Stijging prijzen in 2022 tot en met 2024	1,50%	1,50%
Rekenrente algemene dienst	1,00%	1,00%
Rekenrente reserves	0,79%	n.v.t.
Rekenrente grondexploitatie	0,58%	wordt berekend
Rente-omslagpercentage	0,50%	wordt berekend
Stijging van de inkomsten	1,50%	1,50%
Stijging van de OZB-opbrengst	1,20%	wordt berekend
Rioolheffing	kostendekkend	
Afvalstoffenheffing	kostendekkend	
Hondenbelasting	kostendekkend	
Marktgeden	80% kostendekkend	